

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Presvetlemu vladiki.

Dr. Ivan Pregelj:

V Bogu živiš,
Sveto slavje slaviš,
Vladika naš pravi!

Mi, vladika, po knjigi še zdravi,
mi, vladika, po Tebi smo pravi,
mi, vladika, še rod smo sam svoj!

Vladika naš pravi,
vladika slovenske ljubavi
kralju!

M^oduševni zarod smo Tvoj!

Bog prošnjo nam čuj:
še vladaj, še stoj,
kraljuj, kraljuj, kraljuj!

Ob dvojnem jubileju slovenskega apostola.

Naš prevzvišeni nadpastir dr. Anton Bonaventura Jeglič obhaja letos dvojni jubilej: 50 letnico svojega mašniškega posvečenja in 25 letnico pastirovanja v ljubljanski škofiji.

Večje kazni ne more Bog poslati nad narod, kot da ga prepusti slabim voditeljem. Največjo za ničemer prekosljivo dobroto pa mu skaže, če mu pošlje dobrih, vnětih, nesebičnih in požrtvovalnih voditeljev.

In slovenski narod se mora v tem oziru najiskreneje Bogu zahvaliti. Poslal mu je v zadnjih desetletjih voditeljev, ki so bili res po volji božji in narodovi.

Največji med velikimi je prevzvišeni ljubljanski nadpastir.

Največji po svoji apostolski gorečnosti. Svet in njegove dobrine: to zanj ne obstoji, zato pa se skozi celo dobo osredotočuje vse njegovo mišljenje in delovanje samo na eno stvar: na izročene duše, ki jih je treba pripeljati k Bogu. — Apostolska gorečnost tu ne pozna nobenih težkoč in ovir, vedno zna najti pota, da dosega svoj namen in rešuje duše. Priž-

nica, spovednica, misijoni, Marijine družbe, bratovščine, pastirska pisma, knjige, prosvetne organizacije itd.; vse se je vrstilo drug za drugim vztrajno, brez prestanka in brez počitka za velikim in edinim končnim smotrom; posvetitev duš. — Nad vsem pa je plaval blagoslov njegove apostolske molitve.

Največji po svoji delavnosti. Apostol, ki ne pozna ne bolezní, ne let. Neče jih poznati. Dan za dnevom od najbolj zgodnjega jutra do poznega dopoldneva v spovednici, nato govor, sv. maša, delitev sv. birme, popoldan obisk šole, zvečer zopet spovednica pozno v noč. Dan za dnevom. Ta in druga apostolska pota od župnije do župnije se vrše skozi vsa leta. Doma pa nepretrgano delo v zasebni knjižnici.

Največji po svoji nesebičnosti. Svoje premoženje izda za katoliško gimnazijo in zavod, odkoder naj izhaja verna slovenska inteligenca — kvas naroda, zalaža slovenske učne knjige in postavi s tem temelj slovenski srednji šoli, podpira vse dobrodelne ustanove, potrebni dobe pri njem oporo — sam pa ostane reven in siromašen.

To nedeljo bomo Slovenci slovesno proslavili prvi jubilej. Iz srca bodo prihajale naše molitve, v katerih se bomo zahvaljevali Vsemogočnemu za obilen blagoslov, s katerim nas je obsipal in nas še obsipa po svojem zvestem služabniku. — Presili ga bomo, naj ostane še dolgo ta blagoslov nad nami — zavoljo duš naših otročičev, naših mladeničev in deklet, zavoljo naših družin in njih vernosti, in zavoljo nevarnosti, v katerih se nahaja naš narod.

Spred slavnosti srebrnega škofovega jubileja.

presvetlega gospoda škofa

DR. ANT. BONAVENTURE JEGLIČA
v Ljubljani.

V soboto, dne 26. maja, zvečer:

Ob 8: Ave Marija in potem slovesno zvonjenje pri vseh ljubljanskih cerkvah.

Ob 8½: Sviranje oddelka godbe Dravske divizije v zvoniku stolne cerkve. Svirale se bodo sledeče skladbe: 1. Premrl: Slavnostni zbor h knezoškofovi 25-letnici; 2. dr. Kimovec: Marija, Slovencev kraljica; 3. Škroup: Papeška himna.

Ob 9: Podoknica Zveze ljubljanskih pevskih zborov pod vodstvom g. Prelovca pred škofijskim dvorcem. Pele se bodo sledeče pesmi: 1. Juvanc: Zemlja slovenska. Moški zbor. 2. Vilhar: Naša zvezda. Moški zbor s tenor-solom (g. M. Šimenc). 3. Adamič: Molitev. Moški zbor s spremljevanjem fanfar.

V nedeljo, dne 27. maja:

Ob 9½ dop.: Slovesni vhod presvetlega gospoda jubilitanta v stolnico. Potem slavn. govor, slovesna pontifikalna maša, Te Deum in papeška himna. Pri vходу se bo pel Premrl »Pozdrav vladiki«, med mašo in po maši pa: Premrl: Missa B. M. V., posvečena gospodu jubilitantu; Premrl: Graduale; Wagner: Jubilate Deo; Sattner: Te Deum; Škroup: Papeška himna. Petje bo spremljal orkester in orgle.

Po končani cerkveni slovesnosti slovesen povratek v škofijski двореc in sprejem deputacij.

Ob 5 pop.: Slavnostna predstava, ki jo priredi Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Dramskem gledališču s sledečimi točkami: 1. St. Premrl: Pozdrav vladiki. Mešani zbor z orkestrom. 2. M. Elizabeta: Ob jubileju. Deklamacija. 3. Skrivnost sv. maše. Po Calderonu de la Barca priredila M. Elizabeta.

Boj za avtonomijo.

Boj za avtonomijo se je ta teden za korak pomaknil naprej.

Prva stopnja v tem boju je bila enodušna volja slovenskega in hrvatskega ljudstva, izražena pri volitvah, da brezpogojno hoče avtonomijo oziroma federacijo: samovlado, lastne postave in lastno kaso.

Druga stopnja je bila zveza vseh avtonomističnih strank za skupno vojsko proti belgrajskemu centralizmu in za avtonomijo. Ta zveza obstoji med SLS, Hrvatsko seljaško stranko in bosenskim muslimani (dr. Korošec — Radić — dr. Spaho).

Tretja stopnja je bila, da so bili radikalni, ko so videli enodušno voljo obeh narodov, ki sta se zvezala v skupnem boju za dosego svojih pravic, prisiljeni misliti na sporazum in so zato poslali svoje poslance v Zagreb dogovarjat se. Sprejeli so točke, ki so jih zahtevali Slovenci in Hrvati, kako se mora popraviti gnila državna uprava, preden se sploh začnejo dogovori o spremembi ustave. Radikalna vlada doslej še ni izvedla teh točk. Zato naša stranka stoji proti sedanji vladi v ostri opoziciji in je v ničemer ne podpira, dokler ne izvede teh točk in dokler ne sprejme v svoj program izvedbo avtonomije.

Četrta stopnja je bila ta, da so naši poslanci izrinili od vlade demokrate, ki so najbolj zagrizeni centralisti in ki so predlagali, naj se ukrote Slovenci in Hrvati z vojaškimi bajoneti in orjunskimi revolverji. O izpremembi centralistične ustave pa niti slišati nečejo.

Peti korak — in ta se je zgodil ta teden — je govor radikalnega voditelja Ljube Jovanovića v zbornici in Radićev odgovor.

Ljuba Jovanović je v svojem govoru v narodni skupščini povdarjal, da narodni volji ni mogoče ukazovati in da so se demokrate varali, ko so mislili, da bodo s silo zvarili narodno edinstvo. Zavračal je demokratski očitke, kakor da bi bile avtonomistične stranke protidržaven element. Izjavil je, da je pripravljen iti pogajati se z avtonomisti. Več stotisoč državljanov je glasovalo proti sedanjemu sistemu in to mora vsaka vlada upoštevati.

Po tem govoru je dr. Korošec, ki v Belgradu zastopa politiko vseh avtonomističnih strank, obiskal radikalne voditelje, kateri so vsi pokazali dobro voljo za sporazum. Malo je šel dr. Korošec v Zagreb, kjer so se vršili nadaljnji dogovori s Hrvati in se je v vsem pokazala popolna edinost mišljenja glede nadaljnega boja za avtonomijo.

Na binkoštni pondeljek so obhajali Hrvatje stoletnico rojstva hrvatskega prvobornika Ante Starčevića. Ob tej priliki je v imenu avtonomističnih strank odgovarjal Radić na govor Ljube Jovanovića. Rekel je, da je njegov govor nezadosten in da ni dovolj, če je samo on tega mnenja, naj ostane Srb Srb, Hrvat Hrvat, Slovenec pa Slovenec, temveč bi cela radikalna vlada morala biti tega mnenja. Vlada, ki ne zna varovati javne varnosti, zakonitosti in ustavnosti je banda, ne pa vlada. Hočemo svoj deželni zbor. Radikalni nam obetajo vse, toda na podlagi vidovdanske ustave. To ni nič. Srbi naj vedo, da imajo opraviti z zgodovinskim gibanjem in z narodom, ki je dovolj močan, da si sam ustvari, kar hoče ime-

ti. V državi je vedno slabše. To je znamenje, da Srbi nečejo odkrito sporazuma. Srbi imajo sporazum za taktiko, kako bi se vzdržali na vladi, mi imamo sporazum za politiko, kako osamosvojiti vse tri narode.

Proti parlamentu.

Na Italijanskem je prišlo med Mussolinijem in liberalno stranko do ostre praske. Liberalna stranka je namreč imela svoj veliki kongres v Milanu, na katerem se je odločno izjavila za obrnitev parlamentarizma, ki da je izraz moderne demokracije. Izjava je očividno naperjena proti Mussoliniju, ki je italijanski parlament ponižal v navadno posvetovalno zbornico, ki se lahko o čem posvetuje, če se pa ne, je pa tudi dobro, če ne še bolje. Mussolini hodi preko parlamenta svoja pota, ki se mu zde boljša in koristnejša. Zdi se tudi, da hoče med izpremembami obstoječe ustave uvesti tudi odpravo parlamenta v sedanji obliki in ustanoviti gospodarsko zbornico.

Zadeva je načelno važna in je prav, da jo nekoliko razjasnimo, posebno ker se od raznih strani proti parlamentu v današnji obliki vedno bolj ponavljajo resni pomisleki.

Sedanji čas je čas demokracije, vsaj trdi se tako. To se pravi: ljudstvo samo naj vlada državo. Ljudstvo plačuje državo, ima največ koristi ali največ škode od državnih postav, zato naj samo država postave, kakor ve, da so najbolj primerne. To pa ljudstvo izvršuje potom parlamenta, ki ga samo izvoli.

Gotovo je, da je parlament kot izraz in sredstvo ljudske samovlade in demokracije pametna in potrebna ustanova in da današnje demokratsko mišljenje ne bo dopustilo, da bi se odpravil.

Vprašanje pa je, če je parlament v sedanji obliki res najboljši in za ljudstvo najkoristnejše sredstvo samovlade. Zakaj res je, da potom parlamenta ljudstvo lahko izvršuje in mora izvrševati pravico, da samo državo vlada in ji daje postave. Toda to je ravno, da izvrševanje neke pravice za resničen uspeh ne zadostuje; treba je tudi znanja. Še za izvrševanje najpreprostejše obrti ni dovolj samo pravica, temveč se zahteva tudi potrebno znanje, sicer vse propade. Za vladanje države, kjer gre za milijone ljudi, za njihov gospodarski obstoj in napredek, celo njihovo duševno življenje, pa je toliko bolj potrebno temeljito znanje.

Ali imamo to pri današnjih parlamentih? Zelo dvomimo!

Gospodarstvo se je v vsaki državi v novejšem času tako silno razvilo in je tako raznoliko in umetno sestavljeno ter posamezne stroke tako raznovrstno zvezane med seboj, da je treba najboljših strokovnjakov, da vse to razumejo. In pri sklepanju gospodarskih postav, ki z veliko silo posegajo v gospodarsko življenje državljanov, ter jim prinašajo ogromno korist ali pa ogromno škodo, je treba jasnega vpogleda v gospodarske stroke. Mislimo samo n. pr. na valutna, carinska, agrarna, davčna vprašanja!

In kako se v parlamentu to rešuje? Pri vladi sestavi večji ali manjši strokovnjak zakonski načrt. Ta načrt ima lahko velike dobre strani na sebi, lahko pa tudi ogromne napake, ki pa niso na prvi pogled vidne. Poslanci raznih strank pač študirajo te zakonske načrte, toda kdo more zahtevati od njih, da so v vseh najraznovrstnejših gospodarskih panogah strokovnjaki? In tako se izdajajo gospodarske postave in naredbe druga za drugo, velikokrat v veliko škodo urzavljanov.

Pa ko bi moderni parlament vsaj prišel do razmotrivanja gospodarskih vprašanj, ki so danes pravzaprav jedro vsakega državnega vladanja. Zakaj silno veliko časa zavzamejo razne politične debate, nujna gospodarska vprašanja medtem počivajo, ljudstvo pa trpi škodo.

Zato ima mnenje, da se je parlament v sedanji obliki za današnjo z važnimi gospodarskimi vprašanji na gosto prepleteno dobo, preživel, mnogo zase. Demokracija mora ostati, toda dobiti mora drugo obliko. Ni dosti, da nekaj smem, temveč moram tudi znati in čas zato imeti.

Zato se misli na gospodarske zbornice, v katere bi volili posamezni stanovni svoje zastopnike, ki so v svojih strokah doma. Te zbornice bi sodelovale in sklepale samo gospodarske postave, vsaka politična debata bi bila izključena. S tem bi se pridobilo mnogo potrebnega časa, na drugi strani pa bi vsak zakonski načrt, ki bi prišel z vladne mize, vzele v roke ljudje, ki vsak pozna svojo stroko.

Sedanji parlamenti pa bi še ostali in bi reševali politična vprašanja.

Tudi v avtonomističnem programu naše stranke sta predvideni dve zbornici, politična in gospodarska in razni glasovi o današnjem parlamentarizmu, ki vedno pogosteje prihajajo tudi iz drugih držav, pričajo, kako dalekosežno je mislila SLS, ko je pred štirimi leti izdelala avtonomističen program.

Tudi s tega stališča je nad vse važno, da se sedanji boj za avtonomijo za vsako ceno izvede, zakaj zadnji čas je, da se najde tudi za reševanje življenjskih gospodarskih vprašanj primeren prostor in čas.

Bogokletstvo.

Binkošti so praznik sv. Duha, tretje božje osebe, delivca milosti, zato eden največjih katoliških praznikov. Vedno duhovno prerajanje, ki ga vrši sv. katoliška cerkev z Kristusovimi nauki in njegovimi milostmi, je delo sv. Duha, brez katerega darov bi človeštvo utonilo v najglobljem močvirju.

In ravno na dan sv. Duha se najde v Slovencih časopis, ki napiše tako grde psovke o sv. Duhu, da jih niti za človeka rad ne rabiš. Ta časopis je »Slovenski Narod«, glasilo liberalne inteligence. Neke I. Zupančič (ne zamenjati s pesnikom Otonom Zupančičem!) je priobčil v »Narodu« pesem, v kateri pravi, da je bil sv. Duh »nekoč globob, a zdaj je puran, oskuben in

mršav kot vrabec, ki ujel se je v svišli, da je človeka strah, če o njem le pomisli. Vaš sveti Duh je potvorjen nestvor, netopir, ki mozeg in kri je izsesal mu vampir — od leta do leta plah nad zemljo leta in z golo perotjo okamnena srca opleta.

Kolikor nam je znano, je po državnem zakonu bogokletstvo kaznivo; kje je državni pravdnik, da ne stori svoje dolžnosti? Ali res ti gospodje mislijo, da bodo s takimi bogokletstvi ljudstvo vzgajali za dobre in zveste državljane. Ali res menijo, da bo bogokleten narod vztrajal v boju proti svojim številnim sovražnikom? Naj se ne izgovarja »Slovenski Narod«, da se te psovke ne nanašajo na sv. Duha, tretjo božjo osebo, temveč na sv. Duha, kakor ga

učil katoliška Cerkev. S tem bogokletstvo ne preneha, zakaj katoliška Cerkev učil nepotvorjen nauk Kristusov, in sv. Duh, ki ga oznanja katoliška Cerkev, je prav isti in prav tak, kakor je govoril o njem Kristus.

Verni Slovenci pa imamo toliko večjo vestno dolžnost, da se borimo proti svobodomiselnemu časopisju. Zakaj narod, ki trpi in podpira ter plačuje tako bogokletstvo, si sam kliče nadse božje maščevanje. Zato verni očetje in verne matere; ven iz hiše z brezverskim časopisom, pa naj mu bo ime »Slovenski Narod« ali »Domovina«, ali »Jutro« ali karkoli, da ne bo šel iz naših hiš blagoslov sv. Duha!

z veliko slovesnostjo obiskal Italijo, ki je Anglija hoče odtrgati od Francije, natihem se bliža Nemčiji in tako se zna napraviti okrog Francije močen angleški obroč, ki bo stri Francijo, kakor je svoj čas stri angleški obroč Nemčijo in Avstrijo.

Francija se tega zaveda in pošilja maršala Foša okrog, da pridobi za Francijo države male antante. Obiskal je Poljsko, s katero je Francija ozko zvezana, Čehoslovake, katera ne ve, na katero stran bi se odločila, obiskal bo Jugoslavijo, ki bo tudi morala izbirati. Stvar je dalekosežna in jo bodo morali naši državniki dobro premisliti.

Volilni izidi.

Volilni okraj Novo mesto.

Občina	Označba volišča	Število volilcev volilna	Vrstni red in označba kandidatnih list								Število glasov volilni
			SLS	SKS	NLS (Sloven.)	NSS	JDS	Kom.	Radik.	Socij. demok.	
Bela cerkev	Bela cerkev	239	116	25	1	2	14	3	2	2	165
Brusnice	Brusnice	398	195	94	1	1	3	1	3	1	298
Crmošnjice	Crmošnjice	336	27	6	—	—	9	18	155	13	288
Dobrnice	Dobrnice	619	481	29	1	2	8	2	1	8	477
Sela pri Sumperku	Dobrnice	619	481	29	1	2	8	2	1	8	477
Ajdovec	Dvor	434	308	17	2	1	21	4	—	3	356
Dvor	Nirna	458	192	32	1	1	58	1	—	2	287
Mirna	Mirna	734	262	116	1	9	8	30	2	—	428
Mirna peč	Mirna peč	420	114	79	1	88	54	13	14	1	359
Novo mesto	Novo mesto	973	167	38	1	—	11	7	4	2	230
Orehovica	Orehovica	578	234	137	2	10	37	18	1	4	441
Prečna	Prečna	155	47	2	—	1	1	1	61	1	114
Smuka	Smuka	493	313	20	5	2	3	—	1	—	344
Št. Peter	Št. Peter	1064	393	177	7	35	53	33	14	5	717
Šmihel-Stopiše	Šmihel	178	87	44	1	—	4	1	—	—	137
"	Podgrad	460	341	31	—	—	2	1	—	3	378
"	Stopiše	345	83	64	—	—	3	5	1	1	158
"	Valta vas										
Gorenje polje											
Poljane											
Toplice	Toplice	703	339	70	5	6	39	1	50	1	504
Trebnje	Trebnje	695	349	78	3	22	5	—	—	1	508
Velika Loka	Vel. Loka	525	192	156	9	4	6	3	—	1	371
Ambrus											
Zagradec	Zagradec	555	362	45	—	—	13	5	—	1	426
Zužemberk	Zužemberk I.	507	301	45	9	6	45	1	—	2	409
"	Hinje	442	320	6	3	—	4	3	3	5	344
"	Skupaj	10023	5166	1311	53	188	452	145	312	53	7679

Kratice pomenijo: SLS = Slovenska ljudska stranka; SKS = Samostojna kmetijska stranka; NLS = Šusteršičeva stranka; NSS = Narodna socialna stranka; JDS =

Jugoslovanska demokratska stranka (Ilberalna); Kom. = komunisti; Radik. = Radikalna stranka.

Razgled po svetu.

Evropski položaj dobiva drugo težišče. Doslej je bilo vsaj na zunaj če ne na znotraj težišče v veliki antanti, t. j. predvsem v skupni politiki Anglije in Francije. Vendar pa se te dve državi že dolgo ne razumeta med sabo. To se je zlasti pokazalo v francosko-nemškem sporu radi Porurja. Anglija ni bila nikdar za nasilje proti Nemčiji, in ko je Francija kljub temu na svojo roko nasilno zasedla Porurje, je Anglija ostala nevtalna in si ni nikoli veliko vtikala v ta spor. To je Francoze vedno silno jezilo ker brez angleške pomoči v boju proti Nemčiji ne dosežejo nobenih uspehov, nasprotno pa

ima Nemčija vedno radi angleškega zadržanja vedno več korajže proti Franciji. Zato je Francija v turškem vprašanju nagajala Angliji, kjerkoli je mogla, Anglija pa ji je nemilo za nemilo vračala. Dalje se pa na Angleškem vedno bolj pozna zmerom jačji vpliv delavske stranke, ki je odločna nasprotnica kapitalistične Francije in njenega nasilja v Porurju. Dalje ta delavska stranka, dasi ni socialistična, ni nenaklonjena boljševiski ruski vladi in zahteva, da vodi Anglija z Rusi prijateljsko politiko. To pa je zopet v nasprotju s Francijo, ki je kot kapitalistična država najhujša nasprotnica Rusije.

Vsega tega angleška vlada ni mogla prezreti in je začela iskati drugih zaveznikov. Približala se je Rusiji, s katero je kar nenadoma končala neki spor radi ribolova v Vzhodnem morju, angleški kralj je dalje

d »Skrivnosti sv. maše« se imenuje igra, ki jo bo to nedeljo ob petih popoldan predstavljalo Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v dramskem gledališču, je ena najlepših svetovnih iger. Opozorjamo na današnji Listek, v katerem je ta igra natančneje opisana. Kdor bo to prebral, bo lahko z velikim užitek in pridom sledil igri.

d Knezoškoof dr. A. B. Jeglič — razglednica Slov. Straže. Dne 22. t. l. preteče 25 let, odkar je ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič nastopil vlado svoje škofije. Da proslavi ta jubilej je založila Slov. Straža sliko jubilanta v obliki dopisnice. Vsak vernik si gotovo želi imeti za spomin na svojega višjega duhovnega pastirja njegovo sliko. Slike se prodajajo po 1 Din. Pri večjih naročilih primeren popust. Naročajo se pri Slovenski Straži, Ljubljana, Ljudski dom II. Na to slike opozorjamo zlasti naše katoliške organizacije, da to pravočasno

naroče. Primerno bi bilo, da se ob priliki proslave škofovega jubileja v vseh društvi- v v spomin na ta jubilej prodajajo te slike.

d **Kmetska zveza v Prečni sklicuje zborovanje** za v nedeljo, dne 27. t. m. po prvi sv. maši v staro šolo. Vabijo se vsi somišljeniki. Poročal bo o političnem položaju tajnik Munda.

d **Globok padec.** Kako globoko je padlo slovensko liberalno časopisje, dokazuje binkoštna številka »Slovenskega Naroda«. V prvih dveh uvodnih člankih najnesramnejše ponižuje Slovence in se grdo norčuje iz njih, v Binkoštni idili, ki jo je spisal neki I. Zupančič, pa izreka tako bogokletstvo, da se podobno v slovenskem jeziku še ni napisalo. Narodno in versko odpadništvo je »Narod« malokrat tako tesno združil v eni številki kot sedaj. Zdi se, da je slovenska liberalna inteligenca, ki bere take reči, docela propala.

d **Kaj pomeni sokolski znak?** Za vsakega Slovenca pomenja sokolski znak odpadništvo od lastnega naroda in suženjstvo velesrbstvu.

d **»Domovina«** je najstrupenejši protislovenski in protiverski časopis na Slovenskem. Je za najhujši centralizem, ki je omogočal demokratom (liberalcem) ropati iz državnih blagajn, je za Pribičevića, ki hoče Slovence krotiti z vojaškimi bajoneti in orjunskimi revolverji.

d **Novo zahteve.** Piše se nam: Okrajni šolski svet kamniški je poslal na krajne šole svete pričev, naj postavijo v proračun, da bo imelo učiteljstvo brezplačno: učne razredne knjige, svinčnik tudi plav in rdeč, črnilo, rdečilo, peresa, radirke, papir, pivnik, strune za gosli, gobe, kreda, brisalke, ročne zapisnike itd. Nadzornik Kante dobro ve, da ni dolžna šolska občina nabavljati te reči učiteljstvu, zato je v dopisu rečeno: **prporočam**, da se to upošteva. Gotovo da bi bilo marsikaj dobro in koristno. Koliko je šolarjev, ki nimajo dobre obutve in pozimi skoro ne morejo v šolo hoditi, naj jim torej to nabavi krajni šolski svet! Toda kam bi prišli, če bi za vse morala skrbeti občina. — Za učiteljstvo skrbi država, naj se učna uprava nanjo obrne, ne na krajni šolski svet. Saj se pri nastavitvi učiteljstva tudi ne vpoštevajo njegovi predlogi. Brez njegove vednosti napravljajo nove razrede, nove vzporednice (tudi nepotrebne). Krajni šolski svet vedno bolj prezirajo, zadnje čase mu se celo imen začasnih učiteljev ne naznani. In vendar postava določa, da mora krajni šolski svet podpirati, nadzorovati učitelje. Kako, če še ne ve, kateri učitelji so nastavljeni pri šoli! Namen učne uprave je prozoren: ljudstvu vedno menj pravic do šole, a vedno več bremen. Vendar tega, kar se sedaj naroča, krajni šolski sveti ne bodo nabavljali, kjer doslej niso; za učiteljstvo naj skrbi država.

d **Mladeniški shod v Celju** binkoštni pondeljek se je ob krasnem vremenu razvil in izvršil veličastno. Udeležilo se ga je približno 3000 fantov, vse ljudstvo, zbrano pri sv. Jožetu, pa cenijo na 7000. Udeleženci so bili od vseh strani, od Prekmurja do Vel. Laš in Cerkljice. S te strani Save je bila najbolje zastopana najbližja litjska dekanija. Tudi Leskovec je poslal

lepo zastopstvo ter Dol pri Ljubljani. — Izpred mestno-opatijske cerkve so šli fantje po mestu v dolgem sprevodu z zastavami ob sviranju savinjsko-šentpeterske godbe. Zborovalni prostor pri sv. Jožetu je bil bogato okrašen. Saj pa tudi na vsem Slovenskem ni tako primerne in lepega prostora za tak shod, kakor je grič sv. Jožeta. Topiči so cel dan pokali in podkrep- ljavali naše govore. Poleg oficialnih go- vornikov (P. Ramšak, kaplan Živortnik in poročevalec) je nastopilo več fantov z go- vori, lepimi po obliki in tehtnimi po vse- bini, ki bi ne delali sramote izvrstnim go- vornikom. Veselje je, poslušati mlade fan- te, kako se sami navdušujejo za najvišje, verske ideale. V imenu mož je govoril g. Pišek iz Celja, načelnik celjskega orlov- skega okrožja. Orli so bili zelo številno zastopani. Shod je pozdravil tudi univ. prof. dr. M. Slavič in povabil udeležence na katoliški shod v Ljubljano. Tudi evha- rističnega kongresa v Zagrebu nismo pozabi- li. Prezv. ljubljanskemu knezoškofu-ju- bilantu smo sporočili vdanostni pozdrav in čestitko, obenem tudi voditelju lavantni- ske škofije g. proštu dr. Matku. — Soglas- no se je povdarjalo in se je napravil sklep, da naj se versko življenje med moštvom goji intenzivneje posebej pa še: 1. naj se podobni shodi vrše v manjšem obsegu po vseh okrajih (dekanijah), 2. naj se prireja- jo duhovne vaje za fante, 3. naj se skrbno goje mladeniške kongregacije, 4. naj se osnuje zveza vseh poštenih fantov zoper fantovsko surovost in razuzdanost. Vsi dobri fantje organizirani in neorganizirani, naj se združijo s tem posebnim na- menom, da pobijajo pri svojih razuz- danih tovariših surovost, divjost, ponoče- vanje, pijančevanje, razgrajanje in prete- panje, česar je še toliko pri nas, kar je našemu narodu v največjo sramoto.

d **Pozor na sleparje!** Liberalci in sa- mostojnejši hodijo po deželi in trojijo po go- stilnah najneumnejše laži, da bi zbegali ljudstvo, ga odvrnili od SLS in s tem od av- tonomije, ki bo edina naša gospodarska in kulturna rešitev. Lažejo, da je SLS prodala avtonomijo, da si jugoslovanski klub niti za las ni odnehal in ne bo od avtonomističnega programa in stoji proti sedanjim vladim v strogi opoziciji, dokler se ne doseže avtonomija. Izredno odločno in brezobzirno vodi dr. Korošec težki in dolgotrajni boj, kateri bo uspešen le, če bo vse ljudstvo trdno in ne- omahljivo stalo za SLS. Liberalci vedo, da v avtonomni Sloveniji ne bodo mogli več krasti iz kas davkoplačevalcev milijone, za- to poskušajo vse, da bi avtonomijo prepre- čili. Dalje lažejo, da bo v kratkem propadel naš denar in s tem povzročajo med ljud- stvom nepredvidne kupčije, s katerimi se sa- mi okoriščajo. Naš denar, ki so ga ravno demokrati z milijardnimi ropi iz državnih kas vedno bolj tirali navzdol, se je ustalil, odkar demokratov (liberalcev) ni več na vladi in ni čutiti, da bi šel navzdol, razen če zopet pridejo liberalci do vlade.

d **Po 16 do 17 tisoč kron** dobi en sam kmet na Ježici vsak mesec samo za mle- ko; piše »Napreje«. Ti kmetje, ki tako toč- no informirajo »Napreje«, so gotovo izred- no umni živinorejci. Svoje krave gotovo krmijo po posebno izbranem receptu, da jim donašajo vsak mesec tako visoke do-

hodke. Zato jih prosimo, naj nam izdajo skrivnosti svojega recepta, da bomo tudi ostali kmetje deležni takih dohodkov, ki jih po »Napreju« imajo najbrže »zavedni so- cialisti« od svojih krav. — Kmet z Ježice.

d **Sedem Orjuncev iz Kranja** so pre- topli ljudje na veselici požarne brambe v Gunceljah pri St. Vidu. Ker so izzivali in začeli mirne goste napadati, so jih ljudje vzeli »malo« v roke, kot se spodobi. »Hra- bri« Orjunci so jo ulili čez polje, revolverje pa proč pometali, toda ljudje so jih dobi- teli in bunke so padale kot toča. Najboljše zdravilo za izzivačel!

d **Vrhniški telovadni odsek »Orel«** priredi na praznik presv. Trojice 27. maja popoldne ob pol 4. na vrtu Rokodelskega doma odsekovo prireditev s prav original- nim programom. Proizvajal se bo poleg prostih vaj boks in kontraboks, športne vaje, plovni skok skozi obroč in vršila se bo javna tekma vseh odsekovnih telovad- cev v skoku, metanju krogle in dviganju bremen. Ker je to nedeljo obenem žegna- nje pri sv. Trojici, še prav posebno vabimo okoličane, da prihitite na Vrhniko in se udeležite javne telovadbe. Pokrepčila in poživila bodo tudi pripravljena. Dobile se bodo tudi dobre brezalkoholne pijače.

d **Dne 10. junija na Zaplaz!** Može in fantje-vojaki, ali se še spominjate 26. ju- lija 1914, ko smo imeli shod na Zaplazu in je zašumelo: vojska! Razšli ste se hitro, pred razhodom pa ste obljubili: ko bo ko- nec, pridemo zopet, da se Mariji zahvali- mo. To bomo storili tretjo nedeljo po bin- koštih, dne 10. junija letos. Ob pol 9. gre procesija z Najsvetejšim iz župne cerkve na Zaplaz, tam je sv. maša za padle in umrle vojske, ob 10. pridiga in slovesna sv. maša; ob 2. popoldne pridiga in pete litanije. Govornika bosta vojna kurata dr. Kulovec in Hafner, pri procesiji in sv. ma- šah bo svirala salezijanska godba z Ra- kovnika. Ta shod so naprosili bivši vojaki sami. — Zupni urad Čatež pod Zaplazom.

d **Ustanovni občni zbor Strokovne zveze cestarjev** se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. ob 10. dopoldne v Celju v vrtni dvorani pri Belem volu, s sledečim dnev- nim redom: 1. poročila sklicateljev, 2. odo- britev novih pravil, 3. odobritev poslovni- ka, 4. volitve vodstva in zastopstva, 5. slu- čajnosti. — Ustanovnega občnega zbora v Celju naj se udeleže tudi oni cestari Slo- venije, ki ne bodo prejeli okrožnice in va- bila sklicateljev. Pridite, da ustanovimo strokovno organizacijo, katero bomo vo- dili sami, ker važnost iste je dosedaj go- tovo spoznal vsak. Občni zbor določi tudi sedež naše centrale. — Pripravljalni od- bor v Celju.

d **Naznanilo o sprejemu v škofijski za- vod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljublja- no za šolsko leto 1923-24.** V zavod sv. Sta- nislava se sprejemajo zdravi, dobro vzgo- jeni dečki, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršeni gimnaziji posvetili duhovskemu poklicu. Prošnje za sprejem je nasloviti na škofijski ordinariat v Ljub- ljani. Prošnji naj se priloži: 1. krstni list, 2. izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s prip- omnjo, da se je izdalo, ker namerava uče- nec vstopiti v gimnazijo. Stariši ali njho- vi namestniki naj prošnje s prilogami pri- nesejo v zavod sv. Stanislava v času od

1. do 14. junija t. l. Z njimi naj pridejo obnem tudi njihovi sinovi, za katerih sprejem prosijo. Datum sprejemnega izpita bo naznanjen na rešeni prošnji. — Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Lj., dne 15. maja 1923.

d Vozne olajšave udeležnikom pogreba judenburških žrtev. Obratno ravnanje južne železnice je udeležnikom pogreba judenburških žrtev v Ljubljani, ki se vrši dne 2. junija 1923 dovolilo 50% popust voznih cen potniških vlakov za enkratno vožnjo od nastopne postaje do Ljubljane gl. kolodvor in nazaj. Te olajšave veljajo iz vseh postaj v območju obratnega ravnanja Ljubljana, izvzemši proge Barcs-Pakrac. Da se morejo udeležnikom, ki žele biti deležni voznih olajšav, pravočasno dostaviti potrebne izkaznice, prosi odbor vsa društva, organizacije, korporacije, občine in razne deputacije, da prijavijo število udeležencev, nakar bo odbor doposlal potrebno število izkaznic. Osebe, ki se žele udeležiti pogreba kot posamezniki in ne kot člani društev, organizacij, občin ali raznih deputacij, morajo istotako zaprositi za določiljatev izkaznice. Odbor želi v svrhu olajšave in pospešitve dela, da posamezniki prijavijo udeležbo na pogrebu najbližjimi in najprikladnejšim društvom, deputacijam itd., da jim potem te korporacije izročijo izkaznice. Odprava se vrši na ta način, da kupi vsak udeleženec pri vstopni postaji celo enosmerno vozno karto in istotako zahteva, da se mu žigosa vozna karta in izkaznica. Tako žigovana vozna karta velja v zvezi z izkaznico tudi za povratno vožnjo. Prekinitve vožnje ni dopustno. Odbor je zaprosil tudi za vozne olajšave po državnih železnicah, vendar pa do sedaj še ni dobil rešitve.

d Avstrijskega drobiža pošte nič več ne sprejemajo.

d Zrakoplovni poštni promet se je začel s 15. aprilom iz Beograda v vsa svetovna glavna mesta. Aeroplani prenašajo vso pisemsko pošto.

d Ljubljanski pekovski pomočniki zahtevajo 30 odstotkov višje plače. Mojstri pravijo, da se bo zato tudi kruh podražil za 30 odstotkov. Pri tem bi peki naredili sijajno kupčijo, ker se drugi izdatki pri peki ne bi nič povišali.

d Poklicni gasilci. Mestni magistrat ljubljanski bo vzel v službo poklicnega gasilstva več moči. Kdor reflektira na službo, naj vloži prošnjo na mestni magistrat. Pravico do službe imajo do 30 let stari, krepki samski rokodelci (mizarji, zidarji, tesarji, ključavničarji, mehaniki itd.) Pogoji za sprejem se izvedo v saliskem uradu v Mestnem domu.

d Pokojnega papeža Pija X. bodo kmalu proglasili za svetnika. Dokazanih je že veliko čudežev, ki so se zgodili na njegovo priprošnjo v življenju in po smrti.

d En milijon kron je darovala ljubljanska kreditna banka društvu Trgovska akademija, da zgradi trgovski akademiji lastno šolsko poslopje.

d Cerkev žalostne Matere Božje na Gori pri Mokronogu je imela v petek, dne 11. t. m. žalosten dan. Okoli pol dveh popoldne so se zbrali nad njo pogubonosni oblaki. Trikrat je treščilo, naravnost grozno je pokalo. Strela je odbila na vrhu stolpa strelovodu ost, potem pa okolu cerkve strašno gospodarila, kakor bi bile padale granate, tak je bil prizor. Lopa pred stolpom je popolnoma zrušena, njeni veliki, močni kamniti stebri razbiti v kosce, obok podrt, strela na tleh. Strela se je cepila na osem koncev, ropotala po žlebovih, prerila vso zemljo, odbila tu in tam velike kamnje iz zidu, vzdignila korenine starim lipam — kakor bi hotela kopat strelne järke, švigala je na sv. stopnice, odbila ve-

lik kos zidu na gorenjem koncu, razbila okno, švignila v dno stopnic, razbila zid, pokončala podobo zadnje večerje na steni, udarila skozi zid v hosto in še tam privzdignila nekaj korenin. En kos strele je pa šel od cerkve po koreninah v klet g. Dena, razbil skledico pod pipo in zginil. Med nevihto je stari Paulin-Laščan strel vodil po žlebu, vrglo ga je ob tla, strela mu je oplazila desno roko, izžgala košček mesa in odšla. Mož je že okreval. Sredi Gore je cerkvenik kopal kanale, pa je tudi odnesel smrten strah v svojem srcu; pravi, da je bila vsa Gora v ognju. V trgu je udarila strela v smreko, šinila v električni vod, pobila več žarnic, požgala nekaj števecv in se poslovila. Vsi smo bili zelo prestrašeni; tacega grmenja in pokanja ne pomnimo. Škoda na Gori je velika, sreča v nesreči pa je, ker cerkev znotraj ni nič trpela.

d O g. Gustavu Pircu, predsedniku Kmetijske družbe, se še ničesar ne ve, kam je izginil. »Poličijski dnevnik« sodi, da se mu je pripetila kaka nezgoda.

d 15.000 glav goveje živine je usmrtila na Rumunskem neka strupena muha z imenom columbaca, ki se je pojavila letos v tako velikih rojih kakor že od leta 1700 ne.

d Osemdesetletnico rojstva obhaja v nedeljo dne 27. maja 1923 g. Janko Škrbinec, nadučitelj v pokoju v Višnji gori. Na predvečer mu priredi požarna bramba višnjegorska podoknico z godbo petjem, umetnim ognjem in topiči. V nedeljo bo pri farni cerkvi ob 10. tih sv. maša, popoldne ob 2. pa v mestni cerkvi sv. Ane šmarnice in litanije, od koder se poda slovesni sprevod v šolo, kjer se jubilanu pokloni in govori več deputacij, med drugim deputacija sedmih občinskih od-

borov, kateri mu poklonijo diplomo častnega meščanstva, oziroma občanstva. Potem je sestanek vseh njegovih bivših učencev in gostov v gostilni pri Kraljici Bivši učenci, gg. učitelji in gg. učiteljice se v ljudo vabijo na to slavo. Jubilant deluje v našem mestu že 46 let. — Za pripravljala odbor: Erjavec, župan.

d Smrtna nesreča. 15 letni Albin Indof v Ljubljani je izmaknil svojemu očetu topovsko kroglo, ki jo je le-ta hranil v spomin iz vojske. Nesel jo je s svojim prijateljem, 11 letnim Bogumilom Porento na Grad, kjer sta zbijala po krogli, da se je razpočila. Albin je bil takoj mrtev, Bogumil pa je vsled težkih poškodb umrl.

d S sokolske veselice v smrt. Na binokostni pondeljek popoldne in pozno v noč se je vršila v Spodnji Šiški sokolska veselica z običajnim pijančevanjem. Neki Rudolf Gustinčič, blagajnik šišenske Orjune se je na veselici močno napil, nato pa se je ob pol dveh zjutraj na veseličnem prostoru ustrelil. Bil je takoj mrtev.

d Gasilno društvo v Kropi proslavi dne 1. junija 1923 svojo 30 letnico, ter prosi bratska društva po okolici, da upoštevajo to pri svojih prireditvah. Spored se še objavi.

d Tisoč kron nagrade dam onemu, ki mi izsledi tatu, kateri mi je ukradel moško kolo izpred Kreditne banke na Veliko soboto ob 11. uri. Kolo je bilo staro, stajalo črno, grapavo, sedlo novo, balanca nova ter gor zakriviljena, sprednji plašč nov, cev ena enkrat krpana, ena trikrat, znamka Globus. Vsa pojasnila naj se pošljejo na Jos. Andlovic, strojno mizarstvo, Karlovska cesta 22; Ljubljana.

Kdor uporablja
GAZELA-milo,
štedi perilo in noveci

Gospodarski obzornik.

GLAVNA SKUPŠČINA ZADRUŽNE ZVEZE.

Naša zadržna matica — Zadržna zveza v Ljubljani, je imela dne 18. t. m. redno glavno skupščino v hotelu Union. Navzočih je bilo nad 60 zadržnikov, ki so deloma s pooblastili zastopali nad 120 posojilnic in 80 nedenarnih zadrž. Podpredsednik prof. Bogomil Remec je otvoril občni zbor.

O poslovanju Zadržne zveze je poročal načelstveni ravnatelj Evgen Legat. V svojem poročilu je omenjal denarno krizo, katero je pa naše zadržništvo srečno prestalo. Vzrok krize je bila zlasti nestalnost naše valute, katere posledica je bilo nezaupanje v naš denar, špekulacija z nakupom blaga in zemljišč, vedno naraščajoča draginja in skrb za bodočnost, kaj bo po zimi, spomladi. Vsled tega so naši mali vlagatelji dvigali svoje prihranke, prošnje za posojila kmetom so se vedno množile zahteva na naše denarne zadrže je bila tolika, da je bilo treba skrajne previdnosti, da ni prišlo do nepremišljenih korakov. Zlasti trgovci, industrija so se radi cenenege kredita vendar bolj obračali na naše zadrže, katere mnogi poznajo samo v sili.

Zveza je v tej denarni krizi svoje članice-posojilnice krepko podpirala in jim dala gotovine na razpolago, kolikor so zahtevale. V tem oziru je zveza prednjačila vsem drugim, tudi najmočnejšim bančnim zavodom. Seveda je imela krepko oporo v Zadržni gospodarski banki.

Ker so bile zahteve naših malih vlagateljev skozi celo leto tako velike in so morale mnoge posojilnice dvigati pri Zvezi naloženi denar, so se naložbe članic nekoliko znižale napram prejšnjemu letu. Upati pa smemo, da se bližamo zopet bolj normalnim razmeram in da se bo varčevanje zopet poživilo.

Zadrže se morajo držati stroge discipline. Kajti zadržništvo ima mnogo sovražnikov. Privatnih bank je vedno več in te hočejo delati dobiček iz nesloge zadržarjev, ki jih skušajo preslepiti z visokimi obrestmi pri vlogah. Če hočemo ostati mogočen gospodarski faktor, če hočemo našim produktivnim in potrošnim zadržam ustrezati pri preskrbi kredita, je treba, da vsa zadržna organizacija trdno drži skupaj.

Veliko izgubo na narodnem premoženju so že ali bodo prinesla vojna posojila. Rešitev tega vprašanja je še vedno na isti točki, kakor je bila pred letom dni. Tudi izplačilo 20 odstotnih odtegljev ob priliki kolkovanja kronskih novčanic je dvomljivo, dasi je bilo že dvakrat predpisano v proračunskih zakonih. Med nerešena vprašanja spadajo tudi terjatve slovenskih zadrž do Nemške Avstrije. Zveza in druge gospodarske ustanove so si veliko prizadevale, da bi se povoljno rešila ta zadeva. Toda navzlic vsem predstavam je vlada pri pogajanjih z zastopniki Nemške Avstrije pristala na razmerje izplačila 100 starih kron za 32 jugoslovanških kron. S tem bi bile posojilnice oškodovane za ogromno vsoto in bi bil zopet izgubljen lep del našega narodnega premoženja.

Istotako je Zveza opetovano zahtevala, da se povoljno reši vprašanje naložb, ki jih imajo zadrže iz zasedenega ozemlja v Jugoslaviji. Položaj slovenskih in hrvaških zadrž v Julijski Benečiji je zelo žalosten in mnoge izmed njih nimajo sredstev za poslovanje. Zato smo opozarjali na potrebo, da se tem zadržam pravilno zamenjajo njihove naložbe v italijansko valuto in da se onih 18 milijonov lir, ki jih je Italija dala naši državi na naslov zamenjave porazdeli sporazumno tudi na zadrže in se jim s tem zasigura obstoj.

Mnogo boja je imela Zveza v interesu svojih članic.

jih članic v davčnih in pristojbniških zadevah, zlasti za člen 262 finančnega zakona za leto 1922-1923. Šele v prav zadnjem času se je doseglo, da so se priznale pristobinske ugodnosti onim zadrugam, ki so izpremenile svoja pravila v smislu zahtev finančnega zakona, dočim glede davčnih ugodnosti še ni izšla izvršilna naredba.

Cudne razmere so nastale v sodstvu ljubljanskega deželnega sodišča glede razlage zadrugnega zakona. To, kar se je delalo več nego 30 let, smatra omenjeno sodišče na enkrat za protizakonito in ne dopušča v pravihli zadrug določbe, da se premoženje zadrug v slučaju razdružbe ne sme deliti med člane. S tem se enostavno onemogoča snovanje rajfajzenskih posejilnic.

Neprijetno je bilo tudi zadržanje obrtnih oblasti napram zadrugam. Tudi od takih zadrug, ki prodajajo blago samo svojim članom, se zahteva obrtni list, nastavitve izvoženega poslovanja in pristop k trgovskim gremijem.

Zveza je štela koncem lanskega leta 505 večanih zadrug, na Kranjskem 309, na Štajerskem 180, na Hrvaškem 16. Število članic se je pomnožilo tekom leta za 24.

Denarni promet je znašal 447 milijonov 692 tisoč 759 Din, vloge članic 63 milijonov 18 tisoč 947 Din, krediti 37 milijonov 521 tisoč 472 Din, naložbe pri drugih zavodih 11 milijonov 834 tisoč 47 Din.

Mesto pokojnega prof. dr. Karla Verstovška je bil izvoljen v odbor M. Kranjc, mesto umrlega prof. Fr. Verbica pa v nadzorstvo dr. Anton Breclj.

Proti koncu je imel živinorejski instruktor Fr. Kristof poročilo o nalogah zadrugništva v bližnji bodočnosti in je zlasti povdarjal potrebo, da se požiye živinorejske in mlekarke zadruge. Dr. Basaj je v daljšem govoru omenjal potrebo sistematičnega vzgojnega dela v zadrugah.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Papirnatoga denarja v naši državi je po izkazu »Narodne banke« z dne 8. maja v prometu za 5.534 milijonov 100 tisoč Din. Število bankovcev se je pomnožilo od 30. aprila do 8. maja za 75 milijonov dinarjev.

g Stari 1000dinarski bankovci se ne vzamejo iz prometa, kakor se uradno poroča.

g Pregled 1000kronskih bankovcev. V finančnem ministertvu so sestavili komisijo strokovnjakov, ki ima nalogo pregledati tisoč kronskih bankovcev, na katerih so prilepljene ponarejene znamke.

g Papirnatoga denarja v Avstriji so imeli začetkom maja v prometu za 4501 milijardo 300 milijonov kron.

g Papirnatoga denarja na Madarskem so imeli začetkom maja v prometu za 104 milijarde kron.

CENE.

g Celjski trg. Govedina: v mesnicah I. vrste 27, II. vrste 25, na trgu I. vrste 28, II. vrste 26; prašičje meso I. vrste 32.50, II. vrste 30, slanina I. vrste 40, II. vrste 38, mast domača 45; suhe kranjske klobase komad 6.75; perutnina: piščanec 10 do 20, kokoš 45; nleko 3.50 do 4, surovo maslo 60, čajno maslo 78, bobinjski sir 50 do 55, eno jajce 1.25 do 1.50; kava Rio 44, sladkor v kristalih 26 do 27, v kockah 28 do 28.50, riž 14, II. vrste 15; moka :00c 7.30, :0c 7.25, :2c 6.90, :4c 6.60, krušna moka 3.80, koruzni zdrob 4.70, pšenični zdrob 7.50, ajdova moka 8 (na drobno 20 par več); fižol 550 do 700, grah 1500; premog črn 40, rujav 28, drva trda (kubični meter) 130, mehka 100; seno sladko 175, polsladko 150, kislo 140, slama 125; ohrovt kilogram 9, špargelj 20, grah v ostričju 52, čebula 6, česenj 10, krompir stari 2, novi 10.

g Podražanje vžigalce. Kakor se nam poroča so tovarne ceno na vžigalce zvišale zaradi podraženi surovin in višjih delavskih plač.

g Cene žitu. Zagreb, dne 18. maja. Postavno baška oziroma vojvodinska postaja stanje: pšenica 445 do 450, koruza rumena 200 do 265, bela 295 do 305, rž 305 do 375, ječmen za pivovarne 325 do 340, za krmo 290 do 305, oves 290 do 295, fižol pisani 500 do 600, beli 450 do 500, pšenična moka :0c 675 do 705, :2c 650 do 680, :4c 625 do 655, za krmo 225 do 230, otrobi drobni 160 do 170, debeli 250.

Maribor. Pšenica 450, rž 400, ječmen 400, oves 350, koruza 400, beli fižol 400 do 500, krompir 175 do 200, moka :0c 800, otrobi 275 Din.

g Znižanje cen železa. Cena železu je v Avstriji padla za 15 do 20 odstotkov zaradi vzporednih pojavov v Nemčiji in na Češkem.

g Cene vina. Cena štajerskim vinom 900 do 1500 Din, žganju 2000 do 2500 za hl. — V Dalmaciji so cene črnih 40 do 45, belim 38 do 42 Din po stopnji. — V hrvaškem Zagorju so cene novemu vinu 3 do 4 Din, stara 7 do 10 Din, rdeča 7 do 9 Din za litr. — V Srbiji in Vojvodini so cene neizpremenjene. — V Avstriji stane liter slabšega vina 4500 do 5000, boljšega 6000 do 6500 avstrijskih kron.

g Čilski soliter in njegova cena. Povojne cene za čilski soliter na kraju proizvodnje so padle za okroglo 50 odstotkov. Prodajne cene tega umetnega gnojila pri nas bodo pa v glavnem odvisne od vrednosti dinarja nasproti funtu šterlingu, v katerem novcu izključno prodajajo proizvajalci čilskega solitra v Čile so združeni in nobeden izmed njih ne sme prodajati solitra po kakih drugi ceni, kakor je odrejeno od strani tega združenja. Združenje je določilo prodajne cene za 100 kg čilskega solitra za čas od 1. julija t. l. do 30. junija 1924, kakor sledi: (Za lažje umevanje teh cen vzamemo funt šterling enako vreden 440 Din.) Za mesec juli 1923 19 šillingov in 3 penna, t. j. 423.50 Din, v prvi polovici avgusta 19.5 šil. je 427.15 Din; v drugi polovici avgusta 19.7 šil. je 430.80 Din; v prvi polovici septembra 19.9 šil. je 433.50 Din; v drugi polovici septembra 19.11 šil. je 438.15 Din; v prvi polovici oktobra 20.1 šil. je 441.85 Din; v drugi polovici oktobra 20.3 šil. je 445.50 Din; v prvi polovici novembra 20.5 šil. je 449.20 Din; v drugi polovici novembra 20.7 šil. je 452.85 Din; v prvi polovici decembra 20.9 šil. je 456.55 Din; v drugi polovici decembra 20.11 šil. je 460.20 Din; od 1. januarja do 15. junija 1924 21 šil. to je 462 Din; za drugo polovico junija 1924 19.3 šillinge, to je 423.50 Din.

ZIVINA.

g Izvoz živine iz Rumunije bo zopet dovoljen s 1. junijem. Vlada bo določila, koliko živine smejo izvoziti.

g Čehi kupujejo naše konje. Iz Prago je dospela v Belgrad komisija češkoslovaškega vojnega in poljedelskega ministertva, ki odpotuje v Vojvodino, da nakupi večje število konj za potrebe češkoslovaške armade. Komisiji načeljuje g. Javurek, načelnik češkoslovaškega poljedelskega ministertva.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz vina. Dne 14. maja so imeli vojvodinski vinogradniki zborovanje, katerega so se udeležili tudi zastopniki češkoslovaškega konzulata in poslanstva. Na zborovanju se je obravnavalo vprašanje izvoza naših vin v Češkoslovaško in so češkoslovaški zastopniki obljubili pomoč glede carinskih olajšav pri uvozu v Češkoslovaško.

RAZNO.

g Stanje polja v naši državi. Poljedelsko ministertvo je izdalo poročilo o stanju polja v mesecu aprilu, iz katerega posnemanimo: Slovenija: Ozimina in jaro žito se razvija povoljno radi obilne vlage. Hmelj je dobro prezimil in se povoljno razvija. Detelja lepo raste in obeta lep prinos. Travniki in pašniki radi obilne vlage dobro napredujejo. Razvoj vinogradov je zadrževalo deževno in hladno vreme. Mraz je nekoliko slabo uplival na evetočje drevje v sadovnjakih. Zdravstveno stanje živine je povoljno. Krme je obetno primanjkovalo in se je zato pričela živina ponekod že goniti na pašo. — Hrvaška in Slavonija: Ozimna zelo lepo napreduje, izvzemši modruško-reško županijo, kjer se je setev vršila kasneje. Jara žita istotako dobro kažejo. Krmilne rastline zelo dobre. Istotako vinogradi. Živina je zdrava, izvzemši nekaj zagrebško županijo, kjer je bilo nekaj primer vraničnega prisada. — Vojvodina: Žita dobro napredujejo in obetajo dober prinos. Istotako obetajo vinogradi dober trgatav. V sadovnjakih je mraz škodoval breskvam in drugemu zgodnejšemu sadnemu drevju. Živina je v splošnem zdrava, izvzemši nekaj primer konjske boleznj. V srazu kovinskem so se pojavili golubaški komarji in je bilo nekaj primer svinjske kuge. — Bosna in Hercegovina: Žita v splošnem dobra, ponekod tudi zelo dobra. Istotako so ostale rastline dobro razvijajo. Travniki in pašniki napredujejo srednje.

Zdravstveno stanje živine je v severni in srednji Bosni dobro, izvzemši nekoliko primer bolezni pri ovcah v bihaškem, travniškem, tuzlanskem in banjaluškem okragu. V ostalih krajih, zlasti v Hercegovini je zdravstveno stanje živine slabo radi velikega pomanjkanja krme. — Dalmacija: Splošen razvoj rastiinstva je v splošnem zelo ugoden. Istotako se dobro razvijajo ostale rastline. Sadovnjaki so trpeli v metkoviškem kotaru radi tove. Živina je zdrava in ima dovolj pašne v sinjskem srazu. — Severna in Južna Srbija: Ozimina dobro napreduje in obeta dober prinos, razne v niskem okrožju, kjer ni dovolj vlage. Jara žita istotako dobro napredujejo, izvzemši okrožja niški, kruševački in prijepoljski, kjer nastaja vlaga. Trgovinske rastline, okopavine, krmilne rastline se dobro razvijajo. Pašniki in travniki zadovoljivi, izvzemši prijepoljskega okrožja, kjer bi bil potreben dež. V sadovnjakih je napravil nekaj škode mraz, in sicer v okrožjih smederovskem in timoškem. Živina je zdrava, izvzemši v valjevskem in bitoljskem okrožju, kjer se pojavlja metljavost (jeterna bolezen) pri ovcah; golubiški komarji so povzročili obetno škodo zlasti pri suhi živini v krajinskem okrožju. Potem je bilo nekaj primer piroplazma pri uvoženj živini v kumanovskem okrožju. V splošnem je živina radi pomanjkanja krme suha, toda se popravlja, ker prehaja že na zeleno hrano. — Crna gora: Ozimina je v gor-

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljalj Elza-Fluid!

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepujoče mazilo?

Uporabljalj Elza-Fluid!

All te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljalj Elza-Fluid!

Ali želiš najboljšje za njegovanje zob, kože, glave?

Uporabljalj Elza-Fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljalj Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljalj Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je na, boljše, kar sem odaj pokušal!

Išči Elzafluid v vseh dotičnih postovnicah, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naravnost, stanez zavojnico in poštnino, če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali	1 specialna steklenica	24 dinarjev
12 dvojnate ..	4 specialne steklenice	84 ..
24	8 specialnih steklenic	140 ..
36	12	200 ..

Kot primob: Elza obliž zoper kurja očesa 2 din. ali 3 din.; Elza-mentolni črtniki 4 din.; Elza-ribje olje 20 din.; Elza-vođa za usta 12 din.; Elza-koloniska vođa 15 din.; Elza-šumski miris za sobo 15 din.; Glycerin 4 din. in 15 din.; Lysol, Lysotorm 12 din.; Kineški čaj od 1 din. dalje; originalno Badikom francosko žganje velika steklenica 13 din.; Elzarmočni prašek 7 din.; strup za podgane in miši 7 din. Za primob se zavojnica in poštnina posebj računaj.

Na te cene se računaa 50% doplačila. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrg 16, Hrvatsko.

skih pokrajinah zaostala, v toplejših je dovolj dobra, a v primorskih zelo dobra. Jaro setve se v hladnejših krajih šele vršijo, v toplejših so končane in se dobro razvijajo. Pašniki dobro napredujejo, razen v motohlijskome okrožju. Istotako so dobri vinogradi. Sadovnjaki obetajo dobro, izvzemši nekaj krajev v barskem okrožju, kjer je padala toča. Živina je zdrava ali je slabo krmiljena.

g Stanje hmeljskih nasadov doma in v inozemstvu. Hmeljarsko društvo v Zalcu poroča: Radi ugodnega vremena so se vršila vsa pomladanska dela pravočasno. Sedaj se še tu in tam pečajo hmeljarji s privezovanjem panog na droge, z okopavanjem rastline in obdelovanjem s kultivatorjem. V splošnem se lahko reče, da je stanje pri nas dobro. V posameznih nasadih je hmelj zrasel že do 2 metra visoko. Rastlina je zdrava in krepka; v posameznih nasadih se je prikazal bolhač. Sida-dišča naših hmeljarjev so večinoma prazna, pač pa se v trgovskih rokah nabaja še precej stotov lauskega in predlanskega pridelka. — Zatec (Češko-slovaška), dne 15. maja. Zveza Hmeljarskih društev poroča: Ugodno vreme zadnjih tednov je zelo pospeševalo rast hmelja. V zgodaj obrezanih nasadih je rastlina že pol do 1 metra visoko zrastle, medtem ko je v pozno obrezanih še le prirasla iz zemlje. V nekaterih krajih se je prikazal bolhač. Minule tedne je tu in tam med nevihto padala tudi toča, ki je v hmeljnih površinah nekaj škodo. Pritrejanje žice in postavljanje drogov v pozno obrezanih nasadih se bo te dni končalo. Od večera se je temperatura spremenila ter je postalo precej hladno, kar ni v prosep mladi rastlini. — Dne 9. t. m. se je v Nürnbergu plačalo prvokrat 1 milijon mark za 50 kilogramov hmelja.

g Razstava naših vin v Kanadi. Kanadski konzulat v Beogradu je naprosil trgovski zbornici v Novem Sadu in Velikem Bečkereku, naj priporočata domačim producentom, da v čim večjem številu sodelujejo pri mednarodni razstavi vin, ki se bo vršila v mestu Montrealu v Kanadi. Uprava razstave je tudi zgradila poseben paviljon, v katerem bodo naši producenti vina lahko razstavili svoje produkte. Vsa natančnejša pojasnila dajeta zgoraj navedeni trgovski zbornici.

g Zakon o zavarovanju proti toči. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se vladni pooblašča, da predloži zakon o zavarovanju proti toči parlamentu.

g Suša v Južni Srbiji. Belgrajski listi poročajo, da je zavlada v Južni Srbiji silna suša, ki preti letino docela uničiti.

g Čebelarica podružnica za Ljubljano in okolico priredi dne 27. majnika 1923, ob 3. uri popoldne poučno predavanje pri čebeljaku g. Babnika v Zgornji Šiški. Predava čebelarji učitelj g. ravnatelj Slapšak o praktičnem čebelarstvu v A. Z. panju in kranjčju. — Čebelarji in prijatelji čebelarstva so vljudno vabljeni.

g Sadjarsko in vrtnarsko podružnico za Ljubljano so ustanovili dne 13. t. m.

g Slovensko kmetijsko društvo v Gorici je imelo nedavno občni zbor. Razpravljalo se je o raznih perečih gospodarskih vprašanjih in so govorniki poudarjali potrebo, da društvo v prvi vrsti obnovi svoj delokrog v obsegu pred vojno. Društvo, ki je zadržano z omejenim jamstvom, šteje nad 700 članov.

g Ljudska posojilnica v Ljubljani je imela svoj letošnji občni zbor 30. aprila 1923. Iz poročila je razvidno, da je zavod v preteklem letu lepo napredoval in da uživa vsled svoje likvidnosti in točnosti vedno večje zaupanje med ljudstvom. Dasi so v preteklem letu trpeli vsi denarni zavodi vsled občutnega pomanjkanja gotovine, to pomanjkanje ni zadelo Ljudske posojilnice, ki je vedno redno in brez ozira izplačevala vsako vsoto. To ji je bilo le na ta način mogoče, ker je imela vseskozi likvidnost zavoda pred očmi. Hranilno vlogo so se v letu 1922 povečale za 22 milijonov kron, tako, da so znašale konec leta 1922 že nad 116 milijonov. Od čiščega dobička v letu 1922 je dodelila večino t. j. nad 120 tisoč kron, dobrodelnim namenom, pred vsem našim karitativnim in prosvetnim organizacijam. Iz bilance se razvidi, da je Ljudska posojilnica eden največjih in najstarejših denarnih zavodov, ki je vedno podpiral naše karitativne in prosvetne ustanove; zato se ta zavod lahko povsod priporoča.

g Električno centrale na Savi med Krškimi in Čatežem namerava zgraditi zagrebška mestna občina. Na mestu, kjer prehaja Sava iz gorskega teka v ravnino pri

Krškem, je projektiran 5 m visok jez. Vzpehta voda se bo dovajala preko Krškega polja na desnem bregu Save po kanalu, dolgem 9.150 metrov in na dnu širokem 19 metrov, do centrale, ležeče med Skopieami in Krško vasio, odtod pa odvajala po kanalu, dolgem 1700 metrov in na dnu širokem 44 metrov, v reko Krko in po njeni strugi do izliva v Savo pri Čatežu. S predloženim načrtom se namerava vodna sila reke Save, t. j. njen naravni padež med Rajhenburgom in Čatežem, ki znaša 17 metrov, izkoristi za pogon električne centrale, ki bi preskrbovala mesto Zagreb in njeno okolico kakor tudi mesti Krško in Brežice in druge obsavske kraje od Krškega do Zagreba z električno silo za razsvetljevalne, gospodarske, obrtne in industrijske namene. S projektirano vodno napravo bi se doseglo povprečno 15 tisoč konjskih sil. Svet, potreben za izvršitev načrta, posebno dovodnega in odvodnega kanala, meri okoli 74 ha 40 a. — Komisijski ogled in razlastitveno postopanje se bo vršilo v mesecu juniju in več krajih na kar opozarjamo vse prizadete. Tozadevne načrte sme vsak udeleženec vpogledati pri okrajnem glavarstvu v Krškem med uradnimi urami. Več o tem objavlja »Uradni list« št. 46 z dne 13. maja t. l. stran 310. Vsak, kdor je pri tej stvari prizadet, naj se za to pravočasno zaima, da ne bo pozneje morebitnih pritožb, ker bo že vse prepozno.

g Za III. Ljubljanski vzorčni velesej (od 1.—10. sept. 1923) se letos posebno zanimamo inozemstvo, od kjer je dospelo že veliko prijav. Iz teh je razvidno, da bodo na letošnji velesejski prireditvi razstavile češke,

poljske, avstrijske, nemške, belgijske, francoske in italijanske tvrdke. Opozarjamo vse domače pridobitne kroge, da je velesojm v prvi vrsti namenjen domači industriji, obrti in trgovini in da se bo predvsem oziralo na domače tvrdke, če bodo pravočasno poslane svoje prijavnice. Pri razdeljevanju prostora se bo gledalo na vrstni red prihajajočih prijavnice ter naj torej vsakdo v svojem lastnem interesu prijavnico takoj izpolni in pošlje uradu Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gospodarska cesta, kateri na zahtevo takoj pošlje prospekt in da vse informacije pisмено in ustmeno.

g Poučni izlet »Sadjarskega in vrtnarskega društva« je preložen na nedeljo 27. maja. Priglasencem dopušča društvo legitimacije za znižano vožnjo.

g Pred gospodarskim polomom v Bosni. »Jugoslav. List« poroča, da postaja gospodarska kriza v Bosni vedno večja. Trgovina stoji, kredita ni in nihče ne more plačati dolgov. Mnoge trgovske firme, ki so se zadnje leta razvile, stoje pred polomom. V kritičnem položaju se nabijajo tudi razne delniške družbe in podjetja. »Jugoslav. List« napoveduje gospodarski polom večjega obsega.

d Čevlje kupujte samo z znanke »Peko« ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Breg 20 na drobno tudi Aleksandrova cesta 1.

Bistra, kristalno čista voda, planinski zrak in skrbna priprava napravijo »PEKATETE« za to, ker so prava delikatosa. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

★
PARNIK

66 LEVIATHAN 99

Najmodernejši, največji in najbolj luksuzni
oceanski parnik

V tej čudoviti ladiji so utelešeni največji izumi znanosti, vse moči kapitala in uspehi iznajdb. Neprimerna udobnost v vseh razredih.

Prep potovanje v New York 17. julija 1923,

potem 7. avgusta, 28. avgusta itd. vsake tri tedne iz Southampton — Cherbourga. Vse podrobnosti pove spodaj stoječi naslov.

Bremen — New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosni po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar, list 215.

Izborna prilika za prevažanje blaga

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadrug.
Podružnica: Zadruga zveza v Ljubljani.

g Zanimanje Švice za naše rude. Neka velika švicarska tvrdka je poslala svoje zastopstvo v našo državo, da pouči razmere v našem rudarstvu. Najbolj jo zanima manganova ruda v Bosni, katere namerava naročiti za poizkus 200 do 300 vagonov.

g Pojemanje brezposelnosti na Češkem. V ministru za socialno politiko se je po statistiki dognalo, da se je v Češkoslovaški znižalo število brezposelnih od lanskega leta za 40 odstotkov. V preteklem letu je prejelo 143 tisoč brezposelnih in 128 tisoč njihovih članov brezposelne podpore.

g Sejm za živino, konje, svinje in blago v Boštanju pri Sevnici se radi praznika sv. Rešnjega Telesa preloži na drugi dan t. j. v petek 1. junija. Vabijo se kupci in prodajalci.

Najboljša in najsigurneša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franciskansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

5%

brez od štika rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica. Koncem decembra 1921 je imela nad 100 milijonov krou hranilnih vlog in nad 1.100.000 krou rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (povišani), na hipoteke in v tekočem računu.

Sirom domovine.

SMARTNO V TUHINJSKI DOLINI.

Na Binkoštno nedeljo po nanku priredijo akademiki ljubljanske univerze v ljudski šoli v Smartnem igri: »Sinovo meščevanje« ali »Spoštuj očeta« in »Kremer pri svitem rogu«. Čisti dobiček je namenjen šolski knjižnici. K obilni udeležbi vabijo igralci. — Peter.

KOČEVJE.

Dosedanji vozni red na dolenski-kočevski progi ni odgovarjal našim potrebam, ker je dopoldanski vlak samo pol ure pašal odmora v Kočevju do odhoda opoldanskega vlaka. Poslanec Skulj je v Zagrebu posredoval glede zboljšanja. Nov vozni red, ki se prične s 1. junijem, bo toliko boljši, da bo med prihodom dopoldanskega in odhodom opoldanskega vlaka skoro polurno uro odmora, kar bo prebivalstvu od Dohrepol do Kočevja zelo ustrezno, ker bo le mogoče kaj pri glavarstvu odpraviti, da ne bo treba čezlega dne zamuditi radi nekakega malega opravila. Opoldanski vlak bo šel iz Ljubljane nekaj minut čez eno, kar bo malo hla prekratki odmor, ki je bil dosedaj med dohodom jutranjega in odhodom opoldanskega.

IZ SV. KRIZA PRI KOSTANJEVICI.

V petek dne 5. maja smo imeli pri nas sv. birno, birmancev je bilo okoli 300. Sprejem prevzvišenega škofa je bil prisrčen; na trojanskem mostu smo se zbrali: gg. duhovniki, Orli in Orlice v kroju, 5 konjenikov v krojih, Marijine družbe, g. župan, ključarji in drugi moške ter šolska mladina. Na mostu je pozdravil prevzvišenega škofa v imenu orlovske organizacije br. predsednik, takoj kraj mostu je bil pozdrav g. župnika, g. župana, Marijinega vrta in drugih. Škof so bili zadovoljni in veseli, ter so priporočali starišem orlovske organizacije. Zatorej vam kličemo, dragi krščanski stariši, pustite svojim sinom in hčeram, da pridejo vsi v naše vrste, da bodo res kdaj dobri krščanski očetje in matere. Najlepa hvala pa vsem, ki so kaj pomagali za birno.

IZ KRESNIC.

Kmetska Zveza v Kresnicah je imela dne 6. maja t. l. občni zbor. G. Strman iz Smartna je v svojem poročilu vnel članke za K. Z. Le tedaj, če bodo kmetje združeni politično, smejo pričakovati tudi gospodarskih koristi. Tega se nekateri kmetje ne zavedajo, zato Kmetsko Zvezo le od strani gledajo. — Volil se je tudi novi odbor. Za načelnika: Anton Godec iz Malenoge, namestnik: Val. Porekeli; odborniki: Jožef Bokal, Janez Hvala, Janez Dolinar, Franc Kovič, Franc Rukovica. Naj se širi in poživi Kmetska Zveza!

NOVO MESTO.

Sestauek zaupnikov SLS predzadnji ponedeljek je bil jako dobro obiskan. Kljub lepemu vremenu in neugodni uri — bil je ob 2. uri pop. — so zavedni možje napolnili dvorano Rokodolskega doma — dokaz, kako zanimanje vlada med ljudstvom o političnem položaju. Nekateri so prišli po štiri ure daleč in še delj, da slišijo poročilo posl. Sušnika. Njegova izvajanja so bila vzeta z odobravanjem na znanje. Enoglasno je bila sprejeta zaupnica Jugosl. kluba.

ST. JERNEJ NA DOLENSKEM.

Zerjavova ali demokratska bankirska stranka je pri zadnjih volitvah doživela popoln poraz. Saj je radi protislovenskega delovanja to tudi zasluzila. Tega mrliča bi pa pri nas naš civilnoporoceni živinski zdravnik Kunc zelo rad obudil. Že za 15. aprila je on kot »akejski odbor« vabil k zavetniku JDS Campa-tu na ustanovno zborovanje te pomandrane in žalostne stranke. Pripravoval na tem zborovanju deset ljudi nekaj o or-juneh. Da je zabavjal kot »veliki« davkoplačevalec nad občinskimi računi, se razume samoposebi. Učitelj Kresal, Znidaršič iz Roj, pismonoša Novak in nekaj zidarjev se ga poslušali. Ker je bilo ta dan premalo udeležencev, je Kuncev »akejski odbor« vabil zopet za naslednjo nedeljo 22. aprila ob 8. uri zopet k gostilničarju Campa. Ker ni bilo ljudi, sta priganjača Novak in Kresal do desetih nabrala na trgu nekaj fantov. Brihtna glava Kunc začne nato s svojim duhovitim govorom: »Če klerikalci naredo kak shod, je dvorana že pol ure prej napolnjena, mi moramo pa po vseh gostilnah iskati ljudi in po dveh urah nalovimo komaj malo nad deset zborovalcev. Klerikalci so se udali Srbom in nas bodo prodali Italijanom. Takrat bodo davki strašni. Na enega psa bo treba plačati 100 lir, na eno mačko 50 lir, na eno šipo pa 50 lire... Kajne, kako duhovit je naš živinski zdravnik! Skoro bi rekli, da sliši tudi travo rasti in kako na Hrvaskem planke žvižgajo. Volitve v krajevni odbor so izpadle sledeče: Predsednik je najnovejša zvezda demokratske stranke Krlinove Nace iz Mihovice, Kunc sam je lajnki in ker imajo od vodstva stranke 200 dinarjev, tudi blagajnik. Golob iz Vrhpolja je odbornik. Pismonoša Novak pa zaupnik. Poleg teh so tudi še posebej naših navzočih zapisali v odbor. — Pri tej priliki moramo še posebej omeniti selškega pismonoša Novaka. Ta namreč zlorablja svoja službena potovanja po vaseh v strankarske agitacijske namene. Ni še dolgo tega, kar je žugal nekemu kmetu, da bo on sedaj že pokazal kmetom. V službi raznaša čisto zasebna Kuncova vabila, s katerimi nadleguje nas kmete, agitira za protiverškega sokola in nam zadnji čas celo usiljuje pristopnice k JDS v podpis. — Pisma pa dobivamo šele peti ali sedmi dan potem, ko so došla na pošto. Veliko imamo že nabranega. Ko bo mera polna, se vidimo drugje. In kaj, saj je tudi naš poštni urad sam le nekako sokolaško gnezdo. Če bo treba, tudi še o tem kaj drugič.

IZ GORENJEJEGA LOGATCA.

Naše domače, kakor imenuje dopisnik v zadnji »Domovini« sokolsko društvo, je priredilo predzadnjo nedeljo pešizlet v Ziberše, ki ga je pohvalila tudi stara mama, ker ne pozna članov, ozir. odbornikov sokolskega društva. Da bode stara mamica iz Ziberš na jasnem glede odbora ter da ji pri-

hranimo v svrhu poizvedb potovanja v naše cenkovsko vas, je s tem obveščamo, da odbor »Telovadnega društva Sokol« obstoja tudi iz pristašev bivšega italijanskega društva »Circolo Roma«. — To društvo je bilo ustanovljeno za časa italijanske okupacije z namenom, da čimveč gorenjelogaških družin priklopi na italijansko stran. In res pod raznimi pretvezami, je simpatiziralo več družin, ki so denuncirale svoje narodno zavedne moške, kateri so občutili italijanski imperializem v tržaskih zaporih. — Mamica! O društvu »Circoja Roma« bi vam zamogli popisati cel roman, če bi se nekatere prizadete osebe ne čutile užaljene. Vseled tega dovolite, da preidemo na drugo točko, katero vam je dovoljeno prečitati.

Znana je vsem popolna kapitulacija liberalne stranke, jasno je, da je liberalna stranka vržena ob tla. Poslušajte mamca! Radi tega je razumljivo, da liberalizem pobira za obstoj svoje stranke zadnje ostanke, ki so vsak čas dobrodošli, tudi če so podpisali »Circolo Roma« in izdajali svoje ljudi Italijanom. Zato se tudi mi ne čudimo takemu odboru, ker če bi liberalna stranka odklonila vstop v društvo italijanskim prijateljem, bi ne moglo »Sokolsko društvo« niti odbora postaviti, kaj še le društvo.

Mislimo, da vsi naši liberalci ne bodo obsojali te kritike, zlasti oni ne, ki so titulirali Jugoslavijo z Ribnico, istočasno pa italijansko državo povzdigovali do neba s pomočjo družinskih članov.

ST. JAKOB OB SAVI.

Naše Izobraževalno društvo priredi v nedeljo 27. maja v društvenem domu v proslavo jubileja prevzvišenega nadpastirja krasno igro »Roka božja«. Prihodnjo nedeljo (3. junija) se igra ponovi. Zato se lepo razvrstite, da pridete obe nedelji, ker bo res nekaj lepega. Prav srčno vabljeni vsi!

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

V nedeljo 6. maja je bila rožniva procesija po navadni poti skoz SMIHEL. Na ravno, ko se je vračala že čez cesto proti cerkvi, pa se zapele nadebudni sokol iz Birčne vasi Alojz Zagar s kolesom ravno pred g. župnika in g. kaplana hotoč prodreti procesijo. Seveda se je za svojo predržnost moral pobirati po cesti. Krasen sad sokolske vzgoje. — V ponedeljek 7. maja zvečer so Orli imeli telovadbo. Ker še ni bilo vseh fantov, so tisti, ki so prej došli, ležali v travi pred mežnarjijo in se med sabo pomenkovali. Pa ti priletnosti med nje orjak Marolt iz Velkih Skrjanč, seveda pod oblastjo kralja alkohola ter začne fante spat poditi. Fantje mu povedo, naj se on za svoje otroke pobriga ne pa zanje, ker oni se bodo že sami vzgajali brez njegovega vodstva in varstva. G. Marolt, zahvalite se fantom, da so prizanesljive in mirne narave, kar je sad orlovske organizacije, ker drugače bi Vas drago stala Vaša beseda. Pa menda niste hoteli obletnice narediti? Saj veste, kajne? Pred enim letom se je začela Vaša afera v gostilni pri sladkem vinu, končala se je na pred sodiščem z izgubo precejšnjega števila stotakov.

29. aprila je priredilo Prosvetno društvo žaloigro »Prababica«. Z njo je zopet pokazalo uspeh svojega dela. Vsa čast igralcem, ker so svoje vloge izbornorešili.

Društvo je napeljalo po dvorani plinovo razsvetljavo. Dvorana je zdaj vredna 10.000 Din več kot je bila. Največ zahvale za njo gre društvu predsedniku, kaplanu A. Gorniku.

Društveniki: V delu kaže sad se Vaših rok, zato na delo in blagoslov dal bode Bog. Miha Vsevedni.

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

Sporočam izposojevalcem društveno knjižnico, da je knjižnica odprta vsako nedeljo popoldne po večernicah.

Vse tiste pa, ki imajo knjige že dalj časa izposojene, še enkrat opozarjam, naj jih prinesejo v najkrajšem času nazaj, ker sicer sem primoran postopati proti njim sodnijskim potom. Bog živi! — Knjižničar.

ROB.

Tukajšnje kat. slov. izobraž. društvo ponovi igro »Dekle z biseri« v nedeljo dne 17. maja ob treh popoldne v dvorani kmet. društva v Vcl. Laščah.

PEVNO PRI STARI LOKI.

V nedeljo 18. maja smo imeli pri nas lepo slovesnost. Blagoslovili smo 3 nove jeklene zvonove, ki jih g. dekan Matija Mrak. V pridigi so nam tako ganljivo obrazložili njihov pomen, da je marsikatero oko postalo rosno. Domača dekleta so prav lepo okrasila cerkev, za kar jim vsa čast. Kajti podnevi težke delati na polju, svečer pa dostikrat čez polnoči plesti vence, to je velika žrtev. Zato jim bodi na tem mestu izrečena najlepša hvala. Vsa čast tudi fantom, ki so postavili toliko krasnih mlajev in s streljanjem in topičev povzdignili slovesnost.

ST. PETER PRI NOVM MESTU.

Zadnje nedelje smo imeli v novem »Kato-liškem domu« prvo prireditev s potjem in s vprisozoritvijo »Goslarice Naše ljube Gospet. Prireditev so je obnesla vseskozi zadovoljivo. Na binkoštno nedeljo se na splošno željo vprisozitev ponovi. To pot vabljene sosednje organizacije! — Zadnji čas nam je priredilo izobraževalno društvo dvoje zanimivih predavanj. Prvi je govoril novomeški pater gvardijan o svojem bivanju na daljnem vzhodu. Drugi pa pater Akvin — večletni ljudskošolski učitelj — o šoli in družini.

MEDIJA-IZLAKE PRI ZAGORJU OB SAVI.

Dne 8. junija priredi tu pri nas Orlovška srenja Zagorje ob Savi javno telovadbo, za katero vlada veliko zanimanje. Prireditev bo celodnevna, združena s srečanjem s sodelovanjem orlovške godbe iz Radeč. Natančnejši spored to bo objavil. Vsi prijatelji poštna slovenske mladine ste najskrajnejše vabljene, da ta dan posejite naše telovadišče, kjer se bo poleg drugih lepih užitkov nudilo gostom na razpolago tudi kopalnice po ugodnih cenah. — Bog šivil!

MAVCIČE.

(Častilec sv. Florijana.) V Mavčičah obstoja že skozi več let gasilno društvo. Čast gasilnim društvom kot takim! Koristna so in potrebna in vredna vse podpore in povesod, kjer jih še ni, bi se morala ustanoviti. Čast tudi mavškemu gasilnemu društvu v tem pogledu! Toda nekaj je, kar nam, ki imamo srce za ljudski blagor na pravem koncu, pri tem društvu ni všeč in obojamo kar najstrojše. To namreč, da priredi to društvo vsako leto veselico s plesom. Kar je dobrih in resnih članov v društvu, so sicer zoper ples, toda vselej zmagajo samostojne in komunistične sile, ki so — žal v društvu in ples se vrši na veliko npravo pa tudi gmotno škodo sicer dobrega našega ljudstva. Toda saj še tatu naredi priliko. — In velik je »praznik« na ta dan. Godba igra, pete odskakujejo, kozarci zvone, razlega se krik in vik pozno v noč, v zgodnje jutro. Na to se pa klavneru plaži — zmaček po občini skozi osem dni in se pridruži in prisega, da tako ne bo nikoli več. Seveda je to samo obljuba večnega devišta do — predpusta. Da bije ta dan tudi toča na vrt Marijine družbe, se žal razume samo ob sebi. In tako si služi gasilno društvo tudi malo častice naslov »pokonevaleda in rušitelja Marijine družbe. Ali je potem čudno, da nas sv. Florijan varuje tako, kakor zaslakimo. Predlanskem je gorelo v Mavčičah, lani je gorelo ... A vse to naših menda sleporojenih ni izmodrilo. Letos bodo plesali zopet in to v osmini sv. Rešnjega Telesa. Ples bo torej priprava za praznik prosv. Jezusovega Sreča! Zares, krasna priprava. Naz, ki se še bojimo Boga, je strah. Ti sleporojeni menda res ne bodo nehali poprej, dokler ne pogori vsa vas s hrizgalno in vsami »slav-bic vred Ali so ti »patroni« res tako omejeni ali tako leni, da kar ne morejo pripraviti zabave, da bi mogel nanjo iti tudi krščanski človek! Kam gre naša pot? Skozi suho dolino v lačno vas.

MEDIJA-IZLAKE PRI ZAGORJU OB SAVI.

Po dolgem in težkem čakanju se je 1. maja storil tako zaželjeni gospodinjki tečaj pod vodstvom g. Minke Odlasek s pomočjo gospodične Slave Rogelj. Tečaj s velikim zanimanjem obiskuje 22 deklet, kjer si pridobivajo nepotrebne znanosti v vseh gospodinjstvih poslih. Ljudstvo je tega tečaja

zelo veselo, ker ve, kolike važnosti je ta tečaj ne samo za dekleta, ki letnega obiskujejo, ampak tudi za cel kraj. Da se tečaj vrši, gre največja zasluga načelniku Kmetijske podružnice g. Ivanu Lovraču in g. Minke Odlasek, ki se je potrudila priti v naš kraj, kljub temu, da so se za tečaj potegovali večji kraji. Obema naj bo za plačilo najiskrenejša hvalečnost tukajšnjega ljudstva. Med tečajem se bodo vršila tudi razna za gospodinjstvo potrebna predavanja in žeteti je, da so tudi sterši za to zani-majo. Uspeh tega tečaja upamo, da bo nad vse razveseljiv, ker bodo dekleta dobila potrebno podlago za dobro in skrbno gospodinjstvo, s katerim bodo povzdignile naše lepe slovenske domove.

SVIBNO PRI RADEČAH.

To vam je bilo slavje pri nas dne 3. maja, kakršnega še ni doživel naš rod in ki ga bo pomnil za vedno, ko so namreč tri nove zvonove vozili za župno cerkev. Fantje na konjih in peš, dekleta na vozeh, so spremljali tri na vso moč ovenčane vozove z zvonovi od postaje skozi Radeče in Jag-njenico do doma. Strel na strel jim je že zdaleč donel v pozdrav, pri kapelici pa jih je pričakovalo vse polno ljudstva, mlado in staro, da jih sprejme častno in veselo. — Po dveh kratkih in prisrčnih pozdravnih nagovorih so zbrani farani spremili zvonove na hribček k cerkvi, kjer so jih samo za silo obesili na pripravljeno ogrodje, da se je v nedeljo potem lahko izvršil slovesen cerkveni blagoslov. — Zvonovi ugajajo vsem, vglasi se v prijazno donečem es duru. Največ sta se potrudila zanje g. Alojz Čop, grajščak na Raspergu, in pa župna g. Josip Poršč; en zvon sta kar sama plačala. Prvi je radovoljno prevzel tudi še veliko drugih stroškov, ki so bili neizogibno združeni z nabavo zvonov.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Živahno življenje v naših organizacijah kar ne da miru našim »Domovinarjem«. Verjamemo, da je hudo, če se sami povsod osmole, kamor pri-mojo. Po svoji nečedni »Domovini« prav vneto mažejo in se bahajo, da imajo že tri vrste prosvet-nih oddelkov in da jim še četrti priračča, a žalostno je le to, da nimajo dozdej še prav ničesar pokazati, s čimer bi se zamogli ponašati. Veliko-dušnost: »Domovinarjev« za naša društva je pa naravnost občudovanja vredna. »Orlu« ponujajo svoje »prednjake«, pa ne morda tistega, ki je danes njih starosta, kateri je bil izključen iz Orla radi pretpaštva, ali pa mar tistega, ki je nedavno povprašati pri njem samem. O priliki, če vas za-moral plačati za črnaško orlovsko blagajno 400 kron, v ubožni zaklad ježenske občine 200 K, advokatu dr. Nutačenu 800 K; koliko pa je plačal svojema advokatu, za kolke i n drugo, pa izvolite povprašati pri nje msamem. O priliki, če vas za-nima, smo pripravljeni priobčiti — povemo vam pa že danes, da vam ne bo v ponos in slavo — še njegovo izjavo, v kateri prosí odpuščanja in kjer obžaluje sad vaše plemenite sokolske vzgoje, ki ga je moral tako drago plačati. Svet naj izve še to, da znajo biti naši »Domovinarji« celo komični; v svojem glasilu pravijo, da imamo strah pred Or-junci. Svetujemo jim, da pogledajo pri priložnosti svojim Or-junčkom na zobe in prepričali s ebodo, da imajo vsi še mlečne zobe. Le pogle-dajo naj!

MEDIJA-IZLAKE PRI ZAGORJU OB SAVI.

Dasiravno — le sodaj še ni degi žulo in bralo iz našega kraja, se nam ne sme očitati, da smo spali. Prvo in najbolj važno, kar moram osobito poudariti je, da ima tukajšnje kmetstvo ljudstvo prav lepo razvito združništvo, katero je v korist in ponos ne samo članom, ampak tudi celemu kraju. Vse tri zadrage, posejilnice, mlekarna in prodajalna se prav lepo razvijajo pod dobrim poarivovalnim vodstvom. Dne 22. aprila smo imeli predavanje o združništvu. Predaval je g. dr. Basaj; okrog 100 združničkov je z zanimanjem stidilo njegovemu dveurnemu predavanju, v katerem je obrazložil, kalčnega pomena in velikih koristi so za našega kmeta v sodanjih časih zadrage. Med predavanjem je prišlo tudi do hujše debate s tukajšnjimi trgovci katerim je kmetijska nabava in prodajna za-druga trn v peti. Bog pomagaj, vprašajo naj se sa-mo, kdo je pravzaprav povzročil, da je naše kmet-sko ljudstvo bilo primerano seči po samopomoči; odgovor mislim, da jim bo lahak. Ljudstvo se je že trdneje oklenilo svojih zadrug, ker le v združ-ništvu je moč.

Listek.**Calderonove skrivnosti sv. maše.**

Praznik svetega Rešnjega Telesa bi opravičeno lahko imenovali krščanski praznik šotorov, saj je navdušena hvala, da Bog še stanuje pri nas in potuje s svojim ljudstvom skozi širono puščavo. To ime zasluži naš praznik v vsem vzvišenem pomenu besede. V resnici je česčenjavredni zakrament, neizmerni zaklad sv. Cerkve i njeno življenje, njena duša in obseg vse njene religije. Sv. Evharistija ni le neprestano biva-nje Boga med nami, ni samo zakrament, ampak tudi žrtev. Kot taka je zlati prstan, ki spaja nebo in zemljo. Vzemimo iz preboga-tih zakladov najsvetejšega zakramenta evharistično žrtveno daritev, in pomudimo se pri njej, da se bomo veselili njene lepote in njenega veličanstva (Meschler).

Take in podobne misli so najbrže nav-dajale slovednega pesnika-duhovnika Calde-rona de la Barca (1601—1682) ter ga pri-vedle do smelega sklepa, v dramski igri obdelati evharistično daritev. S svojimi »Skrivnosti sv. maše«, ki jih je zložil, je ho-tel podati vso božjo lepoto in vzvišeni po-men sv. daritev. Od njega imamo 78 igex sv. Rešnjega Telesa, takojmenovanih »Au-tos sacramentales«. Beseda Auto je po za-konih španskega glasoslovja izvedena iz la-tinske besede actus (natančnejše actum). Zato so take praznične igre tudi nazivali »Act«, to je dejanje. Tudi če so bile še tako obsežne, so vendar vsebovale le eno samo dejanje. Njim nasprotne so bile takozvane Comedias (veselo- in žaligre), katerih je spisal Calderon pred svojim vstopom v du-hovski stan, torej pred svojim petdesetim letom, prav mnogo. Te so obsegale več de-janj. Kakšen zaklad najkrasnejše nabožne poezije vsebujejo Autos! To so priznali celo protestantski estetik in slovstveni zgo-dovinarji. Tako pravi August Wiljem Schlegel (v 14. predavanju o dramski umetnosti in slovstvu) o Calderonu: »Pri njem zažari vesoljstvo v škrlatnih plamenih ljubezni« do presvete Evharistije. In Friderik Schack piše v svojem delu »Zgodovina dramske umetnosti in slovstva na Španskem«: »Cal-deronov duh je v svoji pobožnosti ves uprt v nebesa. Zdi se, da je zbral vse svoje moči v eno žarišče in je hotel v Autos podati naj-večje, kar je zmozel ustvariti.« Poslušajmo še katoliški glas Avgusta W. balta: »Autos so kakor vsele blestečih biserov, ki obda-jajo monštranco; — kakor rosne kapljice, v katerih se zrcali evharistično Solnce, zdaj v tej, zdaj v oni barvi. Jasnó podaja strme-čemu očesu najrazličnejša, globoko zamišljena razmerja presvete Evharistije do ver-skij resnic, človeštva, zgodovine in do na-rave.

Oglejmo si torej »Skrivnosti sv. maše«. Calderon hoče podati razlago vse mašne li-turgije. V ta namen smatra sv. mašo kot ve-likansko, svetovno dramo, ki pričena s Adamom in traja do sodnjega dne. Višek in

katastrofa je Kristusova odrešilna smrt na križu. Adam, Mojzes in Kristus nastopijo zaporedoma kot nositelji naravne postave, pisane postave in postave milosti. Kot taki in v tem redu so tudi mašniki posameznih delov mašne daritve. Razne dramatične slike, ki se vrste, so v notranjem, medsebojnem skladu z ozirom na smrt na križu, na katero se nanašajo. Zunanjo zvezo takorekoč okvir vsega dejanja, tvori dvogovor alegoričnih oseb: modrosti in verske nevednosti. V ta dvogovor je pesnik upletel ustmeno razlago mašnih obredov.

Nevednost prizna, da gre vselej k sv. maši, a o tej bore malo razume. Modrost se jej predstavi in jo pouči, da je sv. maša višek božje ljubezni in vsemogočnosti in obsega vso božjo visokost in veličino od stvarjenja sveta do sodnjega dne.

Nato sledi uvod k sv. maši, zasebna prava duhovnika, kajti duhovnik mora delati pokoro, preden pristopi k oltarju. V glinjivih stihih objokuje izgubljeni raj.

Modrost oznanja prihod Odrešenikov in pozove Adama, naj mu daruje: Svetovna maša se prične. Adam moli ob vnožju stopnic stoje pristopno molitev. Nevidni zbor, ki ga pesnik zove »Muzika« odgovarja vlogi ministrantov. Modrost razloži, da so to angeli. Besedilo molitev je skoraj isto, kot v mašni knjigi. Adam gre po stopnicah do arede oltarja in ga poljublja. Prva dramatična slika izgine. Adam ne more dovršiti daritve. Njegova žrtev ne zadostuje.

Pred oltar stopi Mojzes. Kot in Moyses, vstopno molitev, moli nekaj mest iz psalmov. Pričenja se z »Gospod, dvigni se! On prispodablja staro zavezo s svojim vročim hrepenenjem in teženjem po Odrešeniku. Mojzes moli tudi »Kyrie«. Nevidni zbor odgovarja: »O, usmili se nas, Gospod! Toda tudi Mojzes ne more dovršiti daritve in izgine. Medtem zapoje jasni angelski zbor Gloria in excelsis Deo — slava Bogu na višavah. Nato nastopi najprej Kristusov predhodnik, Janez Krstnik in oznanja veselo vest o skorajšnjem prihodu Mesije. Kristus se prikaže. Zopet se zaslišijo angelski glasovi, ki slave Kristusa z besedami, ki se nanašajo nanj: »Ti edini si sveti, ti edini Gospod, ti sam Najvišji!«

Sedaj pesnik prekine mašo in vrine dramatičen dogodek. Judovstvo in poganstvo nastopita kot dve alegorični osebi. Kristus se obrne do judovstva, naj ga prizna kot Mesijo. Judovstvo silno nasprotuje, a vsi ugovori so ovrženi. Sledi predstava Savlovega spreobrnjenja v Pavla. Med tem piše apostol Janez nov poziv na trdovratno judovstvo, ki se še vedno protivi. Ta list je namenjen za berilo sv. maše, namreč začetek pisma Hebrejcem. Kristus velli Janezu, naj prične brati. Izbran je uvod evangelija sv. Janeza: Vzvišeno pričevanje Kristusovega božanstva. Modrost razloži obrede, ki so običajne pri evangeliju: prenašanje knjige na drugo stran, in zakaj vstanemo ter se prekrizamo. Nevednost odgovori kot zastopnica ljudstva Deo gratias in Laus tibi Christe — Bogu hvala in hvala tebi, Kristus, seveda vse v pesniški obliki.

Vero mollita menjaje Janez in Pavel. Pri »et incarnatus est« (in se je včlovečil) pridene Janez par besed, ki se nanašajo na Marijino večno, brezmadežno devilstvo. Ju-

dovstvo se oglasi in se hvali, da je Kristusa zatožilo Pilatu in ga pribilo na križ. Nato pozove poganstvo, naj se mu pridruži, da bodo skupno delali proti Kristusu. Poganstvo se pa odloči za Kristusa in mu pokloni kadila.

Prišli smo do darovanja. V prehod k temu naznanj Kristus poganstvu, da preide blagor judovstva na poganstvo. Judovstvu pa obljubi poznejše spreobrnjenje. Da bi zadnjemu dokazal svojo pravo božjo in človeško naravo, mu prinese angeli v znak božanstva kelih z vinom. Temu dolije vode, ki označi njegovo človeško naravo. Judovstvo izjavi, da pripozna Kristusa kot preroka, a ne kot Boga. Za umivanje rok prinese Janez Krstnik vode iz Jordana. K »Orate fratres« pravi božji mašnik: »Molite, bratje, da bo moja molitev prijetna vsemogočnemu Očetul« Pavel mu odgovori. Alegorična oseba judovstva se pokloni Kristusu kot preroku. Razgrne svoj plašč, natrosi palmovih vejic in poje hosana! Dospeli smo do sanctus-a, ki ga poje zbor angelov.

Kanon (sv. maša od predglasja do obhajila), ozir. Gospodovo trpljenje, zamislil pesnik za kulisami. Nežnost mu je prepovedala, na odru uprizoriti najsvetejši del maše in svetovne drame. Na pozorišču sta le modrost in nevednost v razlagajočem dvogovoru. Začuje se potres ob Kristusovi smrti. S krvjo Sinu božjega omadeževano judovstvo prihiti na oder in prizna božanstvo Odrešenika, ki ga je usmrtilo. Kljub temu ostane trdovratno, si nakopije božje prokletstvo in bega kot »svetni žide« po svetu.

Nato razloži modrost ostale dele maše od povzdigovanja do obhajila. Na zadnje se nanašajo besede »Depolnjeno je«, kar je utemeljeno, ker konča nova mašna daritev s svetim obhajilom. Simbolični prizor, ki pride ob tej priliki na vrsto, nam kaže sveto mašo kot dopolnitev in uresničenje naravne postave in Mojzesove daritve.

Svetovna drama, svetovna maša, traja do poslednje sodbe. O tej govori tudi zadnji evangelij (odlomek prve adventne nedelje). Kristus izreče sodbo kot sodnik sveta in doda še nekaj besed o presvetem zakramentu. Te je smatrati tudi kot blagoslov ob koncu maše. Slednjištrne zbor vsebino vse drame v sledečo kitico:

Jezus je odrešil svet,
sveti raj odprt je spet,
smrtni strup je pokončan,
vstali bomo sodnj dan.

Razno.

Novi davki v Ljubljani. Občinski svet je sprejel na zadnji seji z večino sledeče sklepe: Zviša se predvsem užitnina (trošarina) na alkoholne pijače in sicer: Za vino v sodih od 1 dinarja na 1,50, v steklenicah od 2,50 na 5, za peneča vina od 20 na 40, za rum od 2,50 na 5, za alkohol od 2,50 na 5 Din in sicer z 12. majem. Zviša se tudi davščina na vozila: za enovprežne kočije na 125 Din letno, za dvovprežne na 200 Din letno. Za avtomobile do 80 konjskih sil se zviša davščina za 200 odst., za tovarne za 100 odstotkov. Izvzeti so obrtniki in izvoščiki. — Davek na ponočni obisk gostiln in kavarn se zviša na 1 dinar.

Draginja na Mažarskem. Zaradi padanja mažarske kronske draginja v Budimpešti neprestano narašča. Moška obleka stane 100 do 180 tisoč mažarskih kron, žensko krilo 200 tisoč, čevlji 40 tisoč kron. Ženski

klobuk 6000 kron, rokavice pa 20 tisoč kron. Vse tako kaže, da pojdejo cene še navzgor. Zgradba tobačnih tovarn v Nišu, Velesu in Smederevu. Komisija, ki je bila določena, da pregleda zemljišče, ki bi bilo najprimernejše za zgradbo dveh modernih tobačnih tovarn, je dovršila svoje delo in podala poročila upravi državnih monopolov. Sigurno je, da bodo zgradili dve tvornici, in sicer eno v Nišu, a drugo v Velesu. Uprava monopolov namerava zgraditi še tretjo tovarno, in sicer v okolici Smedereva. Čemu neki bodo gradili nove tobačne tovarne, ko pa še te nimajo dovolj dela, vzled česar odpuščajo delavke, nam ni znano. Skoro gotovo bi kdo rad zopet kaj zaslužil na račun države.

Izvoz ruskega žita. Iz Moskve poročajo: Trgovski in obrtni vestnik moskovski se bavi z uspehom izvoza ruskega žita, ki znaša doslej 25 milijonov pudov (1 pud je okoli 16 kg) ter konstatira, da se rusko žito ugondo razpečava na evropskem trgu. Pri žitu, ki se izvažna na Finsko, Dansko in Nemško, se priznava njegova izvrstna kakovost, ki bo odprla ruskemu žitu pot v Skandinavijo, na Laško, Angleško ter v druge dežele. Izvozu žita se pripisuje znaten pomen, ker izvoz ne bo samo dvigal cen krušni moki, ki zastaja na domačem trgu, ampak olajša tudi prodajo žitnih zalog iz lauskega leta, ki se doslej še niso porabile ter se tako oživi rusko poljedelstvo. Poleg tega bo imel izvoz ugoden vpliv na razvoj ruske industrije.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru združena z vrtnarsko, vinski, umetniško in gradbeno razstavo od 15. do 26. avgusta 1923. Dosedanje iskušnje so dokazale, da so za razvoj in napredek obrti in industrije razstave velikanskega pomena. To so spoznali tudi agilni mariborski obrtniki, ki so doslej priredili že dve obrtni razstavi, ki sta obe krasno uspeli. Ta uspeh jih je napotil, da tudi letos v času od 15. do 26. avgusta prirede večjo razstavo, ki naj seznanja našo javnost z našo industrijo in obrtjo. Dosedanje razstave v Mariboru so bile omejene samo na obrt, letošnja pa je mišljena v mnogo večjem obsegu in je namenjena tudi za domačo industrijo. Udeležiti se je lahko vsak jugoslovanski obrtnik in industrijalec, kojega podjetje se nahaja v naši državi. Poleg tega bo na razstavi tudi poseben oddelek za vajeniška dela in za take izdelke, ki se doslej pri nas še ne izdelujejo, pa bi se v svoji kakovosti lahko izdelovali. Namen tega oddelka je predvsem seznaniti naše obrtnike in industrijalce s temi izdelki, ki jih moramo še vedno uvaževati iz inozemstva, da bi se lahko tudi v domačih že obstoječih podjetjih izdelovali. Razstava bo torej vse skozi zanimala in bo nudila jasno sliko stanja naše obrti in industrije zlasti ob naši severni meji. Rok za prijave razstavjalcev je določen do 30. junija. Vsa pojasnila glede razstave daje pisarna razstavnega odbora, Maribor, Aleksandrova cesta 22.

Pomlad.

Zdravstvuj nam zopet pomlad zlata,
že cvete v gaju jesen mlad,
duhti že češnja vsa košata
in cvetk premnogo vrh livad.

Po mladih hribih in dolinah
krilatec petje se glasi,
po širnih dolih in planinah
na novo delo vse hiti.

Zapusti svojo tesno sobo
in stopi tja v prirodni bram,
užijaj vesne zlato dobo,
govoril s taboj Bog bo sam!

S škranjčkom tam glasno prepelaj,
ker zopet prišla je pomlad,
zahvalo Bogu razodevaj,
postal boš — v srcu zopet mlad.

Fr. Ks. Pavlič.

Vojaške zadeve.

S 15. majem se je pričelo **rekrutovanje**. — Kdor želi navodila osebno ali pismeno za **oproščenje, skrajšani rok in druge olajšave**, naj se obrne na

Konc. pisarna za vojaške zadeve,
Jos. Svetič, podpolkovnik v pokoju, Ljubljana, Na Vrtači 3 (Korzikov vrt).

Ker se pripozna olajšanje že pri asentaciji, naj se vpoklicani, oziroma njih svojci pravočasno oglašijo.

Strešno opeko

žgano, najboljše vrste Vam nudi po 6'— kron komad franko (na kolodvor postavljen) vsake železniške postaje v Sloveniji

Franc Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Oddam kovačijo

ORODJEM ter STANOVANJEM ob državnih mestih V NAJEM kovaču, ki je vajen tudi boljšega dela. — IVAN ZAJC, VIR pri Domžalah. 2818

Kunstek & Pleterški

LJUBLJANA — VODNIKOV TRG 5,
priporoča svojo veliko zalogo

**usnja in čevljar-
skih potrebščin**

na drobno in debelo.

Naprodaj je posestvo

sestoječe iz dobro ohranjene HIŠE z vsemi pritliklinami, VRTA, NJIVE in TRAVNIKA, v Lescah na Gorenjskem. Nahaja se v neposredni bližini kolodvora in tovarne. V hiši je vodna in električna napeljava. Cena 120.000 Din. — Več pove SIMON DEŽMAN, Hlepce, p. Lesce, Gorenjsko. 2830

Pozor! Krasna hišica naprodaj

z dvema stanovanjema, sadnim in zelenj. vrtom, pripravna za obrtnika, trgovca, vpokojenca ali letoviščarja. Oddaljeno 10 min. od kolodvora Bled. Več pove lastnik Ivan Pretnar, čevljar, Bled II.

Pokusite »ŽIKO«

in se prepričajte,

da ni okusnejše kave. Nadomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Številna priznanja na razpolago. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Naročil se lahko tudi po povzetju najmanj 5 kg direktno

v Pražarni »ŽIKA« d. z o. z.,
LJUBLJANA, ROZNA DOLINA.

STOLE kupite najceneje

v tov. tvrdke TEHARSKA LESNA INDUSTRIJA, v tova. in postaja ŠTORE pri Celju. — Na zahtevo vam pošlje cenik svojih solidnih izdelkov. Cene zmerne. — Prodaja na veliko in malo. 2718

»L'UNION«

FRANCOSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA v PARIZU, osnovana l. 1828. — Skupna glavica znaša 400 milijonov frankov. — Prevzema vse vrste požarna in življenska zavarovanja — Pojasnila dajejo brezplačno vsi krajevni zastopniki in GENERALNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO »Mexida«, d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 33.

AGILNE ZASTOPNIKE
sprejemamo pod ugodnimi pogoji!

BERSON

BERSON je in ostane najboljša kvalitetna znamka. Varuje čevlje; cenejši in trpežnejši je od usnja. Od Vašega čevljarja zahtevajte, da Vam pritrdi BERSON gumi potpetnike in gumi potplate.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Mizarskega vajenca pridnega in poštenega, sprejemem takoj. Hrano in stanovanje ima pri meni. F. ZAVODNIK, Giince 1, p. št. Vid nad Ljublj.

Ker se v nekaterih krajih ne izdeluje

cementna strešna opeka

PREVZAMEM izdelovanje iste tudi na domu po najnižji ceni. — ANTON TRŠAN, Kranj. 3070

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem ODPRL

mizarsko delavnico

v CERKNICI šte. 223

ter se za prijazna naročila priporočam.

IVAN ŠKARJA, mizar.

UČENCA za pekovsko obrt

TAKOJ SPREJMEM. — Naslov pove upravništvo »Domoljuba« pod šte. 2969.

LANENE TROPINE

oddaja najceneje tvrdka A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 24. 3039

Lepo posestvo

po ugodni ceni NAPRODAJ. Obstoji iz njiv, travnikov in vinograda, z vsemi gospodar. poslopiji v dobrem stanu. Redi se 10 glav živine, 50 mernikov posevte. Kdor želi kupiti, naj piše na upravo »Domoljuba« pod Posestvo 3053, kjer dobi naslov.

Bukovo oglje

sposobno za eksport, kupuje po najvišjih dnevnikih cenah »Družba Carbonaria, Kočevje.«

V najem ali v zakup IŠCEM

za malo trgovino primeren PROSTOR

ali malo hišico v kakem večjem kraju. Lastnik ali lastnica z nekaj tisoč dinarjev gotov. se lahko udeleži pri podjetju k polovični delitvi dohodkov in pozneje postane dedič vsega imetja. — Prijave na upravo pod »Udeležba šte. 3020«.

Pridnega učenca ali pomočnika

za sedlarsko obrt SPREJMEM. — Naslov pove upravništvo »Domoljuba« pod šte. 3088.

Vabilo na redni občni zbor

Osrednje čipkarske zadruga r. z. o. z. v Ljubljani, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 10. junija 1923, ob 10. uri dopoldne v spodnjih prostorih L. delavskega konsumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg šte. 2, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. — 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. — 3. Poročilo o izvršeni reviziji. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1922, in sklepanje o razdelitvi čistega dobička. — 5. Dopolnilne volitve načelstva. — Volitev nadzorstva. — 7. Prememba pravil. — 8. Slučajnosti.

V slučaju, da bi navedeni občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in na istem mestu, ki bo veljavno sklepal ne glede na število glasov.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Bucilke
Žečne ure
Uhani

Najstarejša trgovina dr. zlatoljub in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 7

KOSTI

KUPUJE IN PLAČA
NAJBOLJE: V. H.
— ROHRMANN —
LJUBLJANA 2218

KMETOVALCI!

Dokladajte živini PRISTINE

Ianene tropine

katere vsebujejo trikrat toliko beljakovine in dva-
krat toliko maščobe, kakor pšenični otrobi.

DOBE SE PRI

»OLJARNA MEDVODE«

MEDIC, RAKOVČ & ZANKL, družba
z. o. z., Ljubljana.

HLODE

4,50 m do 6 m dolge, 25 do 60 cm debele, PLA-
CAM 200 kron NAD dnevno ceno. Dobava do
jeseni, polovica kupnine se plača naprej. Ponudbe
pod »EXPORT« in Anončni zavod Drago Bes-
eljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 2600

Premog, cement in strešna opeka

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, Ljubljana,
Dunajska cesta št. 33. — Telefon št. 366.
Skladišče: »Ballan«.

Pšenično moko

vseh vrst na drobno in debelo dobavlja po naj-
nižjih cenah valjčni mlin FRAN MIHELČIČ,
STUDA, p. DOMŽALE. 2740

Služba organista

je razpisana v KOVORJU pri TRZICU.
Zasluzek po dogovoru. 2605

Nova trgovina „Pri Korošici“.

Poljanska cesta št. 5

nasproti Alojzijevišča.

V zalogi imamo raznovrstno manufakturno
blago, najnovejšo vzorca, rute, srajce, nogavice
ter razne potrebščine. Priporočam se ter jamčim
za dobro postrežbo.

Marija Čertežnik.

PRIZNANO NAJBOLJSE

»PEKLENSKE KOSE«

(HÖLSENSSEN) priporoča založnik in samo-
prodaja te znamke za Jugoslavijo, tvrdka: F. S.
SKRABAR, VIŠNJA GORA. — Preprodajalcem
ugodne cenel 1751

Zdravilna zelišča

KUPUJE po dnevnih ce-
nah V. H. ROHRMANN,
Ljubljana, Sv. Petra c. 27.

Mlinarji pozor!

V zalogi so najboljše vrste
volnena sita in švicar-
ska svilena sita znamke
Reiff Frank, Zürich

Kot najboljša svetovna kosa je „Gorenjska
kosa“ zato zahtevajte in rabite samo to.

Dobi se pri:

**IVAN SAVNIK, Kranj,
Gorenjsko.**

Miši-podgane

stenice-ščurki in vsa gola-
zen mora poginiti ako porabiate
moja najbolja pr izkuš. in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljsk in hišnim mišim 28 K, za podgane
28 K, za ščurke 30 K, za stenice 28 K, uničev. mo-
ljev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesu na sadju
in na zeleni. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp:
M. JUNKER, Petriniska ul. 3, ZAGREB 1.

A VIII. 105/23-6

Sodna dražba.

Dne 5. junija 1923 ob 10. uri dopoldne se bo pro-
dalo na licu mesta za šolo v ŠT. VIDU zemljišče
vl. št. 284, k. o. Št. Vid, obstoječe iz: hiša št. 60
v št. Vidu, dvorišče in gospodarsko poslopje —
parcela št. 73 I v izmeri 381 m² za izključno ceno
250.000 kron. Dražbeni pogoji so razvidni pri
dišču, soba št. 33, in pri dražbi.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 11. maja 1923.

Trgovina z mlinskimi siti in
manufakturro

Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

se je preselila na **Mestni trg št. 25**

nasproti mestnega magistrata

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60.000.000

Podružnice: Diakovo, Maribor, Sarajevo, Senbor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Sveopčo
Zanatlisko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.